БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 95 (1099)
13 МАЙ СЕШАНБА 1958 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

СССР Министрлар Советида (1-бет).

1958 йилги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг очилиши. (1-бет).

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетида. (1-бет).

Барча куч ва техникани тўла сафарбар этиб, ғўза парвариши суръатини кучайтирайлик! М. Рецептер. — Ғўзанинг биринчи парвариши ўз вақтида ўтказилади. **Ш. Кузанбоев.** — Юқори Чирчиқда ғўзанинг дастлабки парваришига киришилмаган (2-бет).

КПСС МҚ МАЙ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ: **М. Асқаров, А. Ёқубов.** — Синтетик материаллар ишлаб чиқаришни кўпайтирайлик (2-бет).

Студентларнинг илмий конференциялари (3-бет).

ТАНҚИД ВА БИБЛИОГРАФИЯ. **А. Аброров.** — Биринчи тортиқ (3-бет).

ЧЕТ ЭЛЛАРДА: Болгария телеграф агентлигининг раддияси. Н. С. Хрушчевнинг КПСС Марказий Комитети пленумида қилган доклади ҳақида хитой матбуотининг ёзганлари. СССР халқ рақси давлат ансамблининг Канададаги концерти. Нью-Йоркда Поль Робсон концерти (3-бет).

Пахта мўл ҳосили учун курашнинг муҳим даври

Областимиз пахтакорлари Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ пахтакорлар кенгаши қарорларини ва бу кенгашда қабул қилинган юксак социалистик мажбуриятни бажариш учун курашиб, бу йилги кўкламда юз берган ноқулай об-ҳаво қийинчиликларини сабот билан енгдилар ва чигит экишни уюшқоқлик билан 7-10 иш кунида ўтказдилар. Пахтакорларимиз ва механизаторларимиз олдида турган ҳозирги энг муҳим вазифа — барча майдонларда чигитни соғлом ва бир текисда ундириб олиб, вегетациянинг дастлабки даврида ғўза парваришини ҳар тарафлама кучайтириб юборишдан ва Кремлда олинган социалистик мажбуриятнинг сўзсиз бажарилишини таъмин этишдан иборатдир.

Илғор пахтакорлар вегетациянинг дастлабки даврида ғўза парваришини ташкил этиш юзасидан белгиланган агротехника тадбирларини амалга ошириб, яхши натижаларга эришмоқдалар.

Янгийўл районидаги «Октябрь», Ленин номли, Карл Маркс номли, Сталин номли ва Свердлов номли колхозлар ғўзани кўндалангига ва узунасига культивация қилишга оммавий равишда киришдилар, ғўзани механизация ёрдами билан ягана қилиш бошланди. 3-«Боёвут» совхозида пахта майдонининг ярмидан кўпи культивация қилинди. Совхознинг 3-бўлимида ғўза парвариши айниқса яхши уюштирилган. Бу бўлимнинг Ёров, Худойқулов, Бойзоқов ўртоқлар каби моҳир механизаторлари ғўза қатор ораларини культивация қилишда яхши ишлаб, ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлмоқдалар. Бўлимнинг Худоқул Ҳайитов, Бобосаид Шоякубов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида биринчи парваришдан чиқарилган ғўзалар яхши квадрат ҳосил қилиб, соғлом ривожланмоқда. Бўлим ишчилари ва механизаторлари бу йил гектаридан олинадиган пахта ҳосилини камида 3-4 центнерданга кўпайтириш учун астойдил курашмоқдалар.

Лекин умуман олганда областимиз колхоз ва совхозларида экилган чигитни бир текис ундириб олиш ва ғўзанинг дастлабки парваришини ташкил этиш юзасидан амалга оширилаётган ишлар пахтачиликни янада ривожлантириш юзасидан областимиз олдига қўйилаётган юксак талабларга мутлақо жавоб бермайди. Шу кунларда мусобақадош районлар ўртасида ўтказилаётган ўзаро текшириш комиссияси томонидан аниқланаётган жиддий камчиликлар, ғўза парваришининг ҳозирги аҳволи, область партия комитетининг Оққўрғон ва Ўртасарой районларида ғўза парваришининг қониқарсиз олиб борилаётганлиги тўғрисида газетамизнинг бугунги сонида эълон қилинаётган қарори буни яққол исбот этади.

Оққўрғон ва Ўртасарой районларида ғўзани парвариш қилиш юзасидан олиб борилаётган ишларнинг суръати ва сифати ўтган йилги даражадан ҳам анча паст. Оққўрғон районининг раҳбарлари (райком секретари ўртоқ Усмонов, райисполком раиси ўртоқ Иброҳимов) бу йил экишни яхши ўтказдик деган ўринсиз мағрурланиш кайфияти билан экишдан кейинги ишларни анча бўшаштириб юборганлар.

Пахтадан мўл ҳосил етиштиришнинг муҳим шартларидан бири бўлган яганалаш ва ғўзаларни ёш вақтида озиқлантириш областимиздаги кўпгина колхозларда бошланмаган. Бу муҳим агротехника тадбирларини ўтказишда айниқса Оққўрғон, Октябрь, Пискент ва Чиноз районлари орқада қолмоқдалар. Шунингдек, чигит униб чиқиши хавфли бўлган ва ола чиққан ерларга қўшимча чигит экиш ва нами қочган ерларга дарҳол чигит суви бериб, ғўза парваришини оммавий равишда кўчайтириб юбориш ишлари ҳам қониқарсиз бажарилмоқда.

Пахта мўл ҳосили учун курашнинг энг муҳим ва ҳал қилувчи даври келганига қарамай бир қатор МТСлар ҳалигача «универсал»ларга культиваторлар ўрнатишни тамомламаганлар. Область қишлоқ хўжалик бошқармаси ва унинг раҳбарлари Тожиев, Солимуҳамедов ўртоқлар МТСларнинг иши устидан контролликни ва талабчанликни сусайтириб юборганлар. Шунинг учун ҳам кўпгина МТСларда культиваторларни ўрнатиш юзасидан берилган графиклар ҳанузгача бажарилмаётир, ғўза қатор ораларини ишлаш сабабсиз кечиктириб юборилмоқда.

Область пахтачилигида салмоқли ўринга эга бўлган совхозларимизда ҳам иш яхши эмас. Совхозлар тресги (бошқарувчиси ўртоқ А. Иброҳимов) совхозларда экилган чигитларни соғлом ва бир текис ундириб олиш, қатқалоққа қарши кураш ҳамда ғўзанинг дастлабки парваришини ёппасига кучайтириб юбориш юзасидан тузилган тадбирларнинг тўла амалга оширилишини таъмин этмаётир.

Партия, совет ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органларининг, колхоз, совхоз ва МТС раҳбарларининг шу кеча-кундузлаги энг муҳим вазифаси — бутун куч ва моддий-техника воситаларини тўла ишга солиб, агротехниканинг барча зарур тадбирларини қўлланиб, чигитни тезроқ бир текис ундириб олишдан ва ғўза қатор ораларини ишлашдаги қолоқликни тезда тугатишдан иборатдир. Партия, совет ташкилотлари бу йилги шароитни ҳисобга олиб, чигит экишдаги ва уни ундириб олишдаги кечикишнинг ўрнини қоплаш учун қўшимча агротехника тадбирларини амалга оширишлари, ишни пайсалга солаётган бепарво раҳбарларга кескин зарба беришлари, хотиржамлик ва беғамлик кайфиятлари пахтачиликни ривожлантиришга жиддий путур етказишини кенг колхозчилар оммасига, совхоз ишчиларига пухта тушунтиришлари керак.

Пахтачиликни ривожлантириш юзасидан Кремлда ўз зиммамизга олган социалистик мажбуриятнинг қандай бажарилаётганлигини текшириш учун эрта-индин областимизга мусобақадош Андижон областининг пахтакорлари келади. Андижонлик дўстларимизнинг келишига жавобан бир ғайратга-ўн ғайрат қўшиб меҳнат қилиш, чигитни ундириб олиш ва ғўза қатор ораларини ишлаш соҳасидаги мавжуд камчиликларни тезроқ бартараф қилиш учун астойдил курашиш — областимиз пахтакорларининг шарафли бурчидир. Ленин орденли Андижон область пахтакорлари билан тузилган социалистик мусобақа шартномасини ҳар бир колхозчи, совхоз ишчиси, механизатор ва қишлоқ хўжалик ходимининг онгига чуқур сингдириш, шартномада олинган мажбуриятнинг тўла ва ошириб бажарилишига эришмоқ керак.

Пахтакорлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни яхши йўлга қўйиш, социалистик мусобақани янада кучайтириб, меҳнатга қобилиятли барча кишиларни дала ишларига жалб қилиш — меҳнат унумини оширишнинг ва ғўза парваришидаги қолоқликни тугатишнинг муҳим шартларидан биридир. Пахтакорларга маданий-маиший хизматни ҳар тарафлама яхшилайлик, социалистик мусобақани кенг авж олдириб, бутун куч ва моддий-техника воситаларини тўла сафарбар қилиб, барча майдонларда чигитни бир текис ундириб олиш ва ғўза парваришини ҳар тарафлама кучайтириб юбориш учун астойдил курашайлик!

1958 йилги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг очилиши

11 май якшанба куни 1958 йилги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси очилди.

Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари эришган энг яхши нарсалар виставкага қўйилган. Бу виставкада ана шу муваффақиятларни қўлга киритиш йўллари ва усуллари очиқ кўрсатилган. Виставка янги мавсумининг тантанали очилишида қатнашиш учун мамлакатимизнинг барча ўлкалари, областлари ва республикаларидан меҳмонлар, қишлоқ хўжалик илғорлари ва мутахассислари, илмий ходимлар, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари келдилар. Меҳмонлар орасида пойтахт корхоналари, илмий-текшириш институтлари, Москва партия, совет ва жамоат ташкилотлари коллективларининг вакиллари, Москва область қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг вакиллари бор.

Виставкага яқинлашиб келиш биланоқ кейинги йил ичида бу ерда рўй берган катта ўзгаришлар ҳамманинг кўзига яққол ташланади. Тинчлик номига қўйилган проспектда ва виставка атрофидаги кўчаларда кўп қаватли биноларнинг корпуслари қад кўтарди, янги қурилишларнинг башня кранлари кўзга ташланади. Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг бош дарвозасига метронинг янги йўли келтирилган.

Эрта билан ҳаво жуда яхши ва очиқ эди. Эрта билан соат 10 да бош дарвоза кенг очилди. Виставканинг хиёбонлари ва майдонлари неча ўн минглаб меҳмонлар билан тўлди.

Эрталаб соат 11 да А. Б. Аристов, Л. И. Брежнев, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрушчев, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов ўртоқлар, шунингдек Россия Федерацияси ҳукуматининг раҳбарлари, СССР ва РСФСР министрлари, марказий бошқарма ва муассасаларнинг раҳбарлари виставкага келдилар.

Виставкага келган меҳмонлар уларни қарсаклар ва табрик хитоблари билан кутиб олдилар. Партия ва ҳукумат раҳбарлари «Машинасозлик» павильонига қараб борадилар ва у ерда саноатдаги ишлаб чиқариш процессларини комплекс механизациялаш ҳамда автоматлаштириш учун керакли агрегатлар виставкасини тамоша қилдилар.

...Виставкага келган кишиларнинг ҳаммаси радио орқали тантанали митингга таклиф этилади. Одат бўлган традицияга мувофиқ, митинг кенг колхозлар майдонида ўтказилди.

Бу ерда дипломатия корпусининг вакиллари ҳам бор.

Кундуз соат 12. Партия ва ҳукумат раҳбарлари, қишлоқ хўжалик илғорлари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, Москва ва Москва области партия, совет ҳамда жамоат ташкилотларининг вакиллари, олимлар бош павильон ёнидаги гранит трибуналарга чиқадилар. Майдонда тўпланган кишилар уларни давомли қарсаклар билан кутиб оладилар.

Митингни виставка Бош комитетининг раиси, СССР қишлоқ хўжалик министри В. В. Мацкевич очди. Мамлакатимизнинг қишлоқ хўжалиги олдига, дейди у, янги, катта талаблар қўйилмоқда. Биз яқин йиллар ичида барча қишлоқ хўжалик маҳсулотларини мўл-кўл қилиш учун бутун шарт-шароитга эгамиз. Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси, шунингдек республикалар, ўлкалар, областлар ва районлардаги қишлоқ хўжалик виставкалари ана шу вазифаларни ҳал этишда шубҳасиз, катта прогрессив роль ўйнайдилар.

Минск областидаги «Перамога» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Т. И. Жигалкога сўз берилади. У, Белоруссия қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ва ўз колхози аъзолари номидан табрик топшириб, айтадики, Белоруссия республикасининг меҳнаткашлари партия ва ҳукуматнинг қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтириш ҳақидаги қарорларини амалга ошириш учун зўр ғайрат билан меҳнат қилиб, виставкада қатнашиш ҳуқуқига эга бўлдилар.

Ўртоқ Жигалко олинган мажбуриятлар республикада ва «Перамога» колхозида қандай бажарилаётганлиги тўғрисида гапириб, эришилган муваффақиятлар мамлакатимиздаги колхоз ишлаб чиқаришининг имконият ва резервлари ғоят кўп эканлигини кўрсатади, деб таъкидлади.

Ставрополь ўлкасидаги «Пятигорский» совхозининг директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони И. А. Прудников минбарга чиқади. У ўзи раҳбарлик қилаётган совхознинг ишлари тўғрисида, КПСС Марказий Комитети май Пленумининг қарори партия ва ҳукумат Ватанимиз меҳнаткашларининг моддий фаровонлигини янада ошириш тўғрисида зўр ғамхўрлик қилаётганликларини яна бир марта исбот этганлиги ҳақида гапиради. Биз, дейди у, бу йилни ўлканинг қишлоқ хўжалигида янгидан-янги муваффақиятларга эришиладиган йилга айлантириш учун бутун кучимизни сарф қиламиз.

Шундан кейин Горькийдаги «Красное сормово» заводининг инженери Л. С. Попов сўзга чиқиб, айтдики, областдаги саноат корхоналари бир қанча райондаги колхозларни ўз оталигига олдилар ва чорвачилик бинолари ҳамда ремонт мастерскойларини қуришда уларга ёрдам бермоқдалар. Корхоналарнинг коллективлари яқин беш йилликда областдаги колхозларни ёппасига электрлаштиришда ёрдам беришни ўз олдиларига вазифа қилиб қўйдилар.

Митингда ҳамма томонидан самимий кутиб олинган КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев катта нутқ сўзлади.

Митинг тамом бўлди. Ўртоқ Мацкевич 1958 йилги виставкани очиқ деб эълон қилади. Совет Иттифоқи давлат гимнининг садолари остида павильонлар устида СССР ва иттифоқчи республикаларнинг байроқлари кўтарилади. Фонтанлардан отилиб сув чиқа бошлайди. Неча юзлаб каптарлар осмонга учирилади.

Партия ва ҳукумат раҳбарлари «Эстония ССР» павильонига қараб йўл оладилар. Улар бу павильонда жуда яхши ишланган ва Эстония халқ хўжалиги ҳамда маданиятининг барча тармоқлари қандай ривожланганлиги билан таништирадиган стендларни тамоша қилдилар. Республикада химия саноатининг ривожланишини ва кўп йиллик маданий яйловларнинг ташкил этилишини тасвирлайдиган стендлар зўр эътиборни жалб этди. Павильон ёнига қўйилган дача типидаги диққатни ўзига жалб этадиган уй ҳам тамоша қилинди. Бу хилдаги уйлар якка тартибда уй-жой қурувчилар учун мўлжалланган.

Шундан кейин партия ва ҳукумат раҳбарлари виставка бўйлаб саёҳат қилдилар.

Кундуз соат 2 да виставка кассалари очилди. Неча минглаб москваликлар меҳмонлар сафига келиб қўшилди.

Тамошабинлар ва меҳмонлар павильонлардаги ва очиқ майдонлардаги янги экспонатларни завқ билан кўздан кечирдилар. Кўп кишилар РСФСР павильонида Москва область, Серпухово районидаги «Большевик» колхозининг стенди ёнида анча вақт тўхталиб турдилар. Бу колхоз мамлакатимизда энг арзон сабзавот етиштиради.

Украина ССР павильонида кенг майдонларда буғдойдан мўл ҳосил етиштириш тажрибаларини ва маккажўхори етиштиришни комплекс механизациялаш методларини кўрсатиб берган стендлар меҳмонларнинг эътиборини жалб этди.

Кўп тамошабинлар «Ремонт-техника станцияси усадьбаси» бўлимида бўлдилар. Бу ерга қўйилган экспонатлар партия ва ҳукуматнинг колхоз тузумини янада ривожлантириш ва МТСларни қайта ташкил қилиш тўғрисидаги қарори қандай амалга оширилаётганлигини кўрсатади. Областлардан келган механизаторларнинг бир қисми иш намойиш қилиб кўрсатиладиган майдонда бўлди. «Гулчилик» павильонида кўкламги гул виставкаси очилди. Виставкага келтирилган наслдор чорва моллари майдонга олиб чиқиб кўрсатилди.

Биринчи куни виставкани юз мингдан ортиқ киши тамоша қилди. (ТАСС).

„Қизил Ўзбекистон" газетаси юбилейининг байрам қилиниши

12 майда Навоий номидаги ўзбек давлат опера ва балет театрида партия, совет ва жамоат ташкилотлари вакилларининг «Қизил Ўзбекистон» газетаси ўн мингинчи сонининг чиқишига ва газетанинг Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланишига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Театр зали саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг илғорлари, фан ва маданият арбоблари, Совет Армияси жангчилари, матбуот ходимлари, ишчи ва қишлоқ мухбирлари билан тўлган. Қардош иттифоқчи республикалар журналистларининг Тошкентга келган делегациялари ҳам тантанали йиғилишда қатнашди.

Президиум столи ёнида Р. Ғ. Ғуломов, С. К. Камолов, Р. Е. Мельников, М. З. Мирзаахмедов, С. Н. Нуритдинов, Ш. Р. Рашидов, М. В. Муҳаммаджонов, А. Н. Рудин, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари С. К. Зиёдуллаев, Ё. С. Насритдинова, А. А. Хўжаев, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ф. Х. Хўжаев, Ўзбекистон КП Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири Ғ. Н. Нажимов, қардош республикалар делегацияларининг аъзолари, Ўзбекистон газета ва журналларининг редакторлари, актив ишчи ва қишлоқ мухбирлари ўтирибдилар.

Йиғилишни Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари С. К. Камолов очади. ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат гимнларининг тантанали садолари янграйди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Президиуми баланд руҳ билан фахрий президиумга сайланади.

Доклад қилиш учун сўз «Қизил Ўзбекистон» газетасининг редактори И. Раҳимовга берилади. У Ўзбекистон матбуотининг босиб ўтган шонли йўли тўғрисида, «Қизил Ўзбекистон» газетасининг тарихи тўғрисида гапиради.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети номидан «Қизил Ўзбекистон» газета редакцияси коллективини, ишчи ва қишлоқ мухбирларини қизғин табриклайди. Йиғилиш қатнашчилари табрик сўзларини давомли қарсаклар билан қарши оладилар.

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг биринчи секретари С. Н. Нуритдинов юбилярга Тошкент область ва шаҳар партия комитетлари, меҳнаткашлар депутатлари область ва шаҳар Советлари ижроия комитетлари, область газеталари редакциялари номидан самимий табрик топширади.

СССР Журналистлар союзининг Ташкилот бюроси топшириғига мувофиқ, «Қизил Ўзбекистон» газета редакцияси ходимларини ва газетанинг ишчи ҳамда қишлоқ мухбирларини «Советская печать» журналининг бош редактори В. С. Подкурков табриклайди.

Қардош республикаларнинг вакиллари — «Советская Россия» газетаси бош редакторининг ўринбосари Ф. Д. Лебедев, «Радянска Украина» газетаси редакторининг ўринбосари И. М. Педанюк, «Колхозникул Молдовей» газетасининг редактори Я. С. Иорданов, «Коммунист» (Грузия) газетаси редакторининг ўринбосари А. Г. Чавлейшвили, «Озарбайжон коммунисти» журналининг редактори Г. Д. Мамедов, «Тиеса» газетаси (Литва) редакторининг ўринбосари С. С. Лауринайтис, «Социалистик Қозоғистон» газетаси редакторининг ўринбосари А. Умаров, «Совет Туркманистони» газетаси редакторининг ўринбосари А. М. Кушаев, «Тожикистони Совети» газетасининг масъул секретари Р. Н. Болтаев, «Советик Қирғизистон» газетаси редакторининг ўринбосари Н. Жоналиев, Москва область «Ленинское знамя» газетасининг редактори В. Н. Голубев ўртоқлар минбарга чиқадилар. Қардош республикалар вакилларининг Совет республикалари бузилмас дўстлиги шарафига айтилган табрик сўзлари гулдурос қарсаклар билан қарши олинади.

«Правда Востока» газетасининг редактори С. С. Черник, «Ўзбекистони Сурх» газетасининг редактори А. Ҳакимов, Ўзбекистон ССР Маданият министри С. А. Азимов, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари С. Назаров меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда «Қизил Ўзбекистон» газетасига янгидан янги муваффақиятлар тилайдилар.

«Правда» газетаси редакцион коллегиясидан «Қизил Ўзбекистон» газетасига олинган табрик телеграммаси узоқ давом этган қарсаклар остида ўқиб эшиттирилади.

Хитой Компартияси марказий органи «Женьминьжибао», Франция Компартияси Марказий органи «Юманите», Италия Компартияси марказий органи «Унита» газеталари редакцияларидан «Қизил Ўзбекистон» газетаси номига олинган табрик телеграммалари қарсаклар билан кутиб олинади.

Йиғилишда «Қизил Ўзбекистон» газетаси адресига «Известия», «Труд», «Сельское хозяйство», «Литературная газета» газеталарининг ва бошқа кўпгина журналистик коллективларидан, корхоналардан, илмий муассасалардан ва ташкилотлардан келган табрик телеграммалари ўқиб эшиттирилади.

Йиғилиш ёпиқ деб эълон қилинади. Залда ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат гимнлари садолари янграйди.

Тантанали йиғилиш қатнашчилари учун катта концерт қўйиб берилди. (ЎзТАГ).

СССР Министрлар Советида

АВТОМОБИЛЬ ЙЎЛЛАРИ ҚУРИЛИШИ ВА УЛАРНИ ҚАЙТА ҚУРИШДА ЎЗБЕКИСТОН ССР ГА ЁРДАМ КЎРСАТИШ ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

СССР Министрлар Совети автомобиль йўллари қурилиши ва уларни қайта қуришда Ўзбекистон ССР га ёрдам кўрсатиш мақсадида қарор қилади;

Колхоз бўлинмас фондлари ҳисобига республика йўл қурилиши ташкилотлари билан тузилган шартномаларга мувофиқ амалга ошириладиган автомобиль йўллари қуриш ва уларни қайта қуришда қатнашган Ўзбекистон ССР колхозларнинг ташаббуси маъқуллансин.

СССР Министрлар Совети СССР Госпланига 1959 йилдан бошлаб колхоз бўлинмас фондлари ҳисобига республика йўл қурилиши ташкилотлари билан тузилган шартномаларга мувофиқ амалга ошириладиган автомобиль йўллари қуриш ва уларни қайта қуриш учун асбоб-ускуналар, шунингдек ана шу йўлларда қуриладиган вақтли иншоотлар қуриш учун ёғоч материаллари, цемент ва металлар ажратишни халқ хўжалиги планлари проектида эътиборга олишни юклади.

СССР Транспорт қурилиши министрлиги 1959-1960 йиллар давомида Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва тош йўллари министрлиги билан тузилган бевосита шартномага мувофиқ Сирдарё, Қорадарё ва Норин дарёларида 3 та кўприк қуришни амалга оширади.

СССР Министрлар Совети ўз қарорида республика учун кўп миқдорда турли қурилиш материаллари ва асбоб-ускуналар ажратади.

Ўртоқ К. Е. Ворошиловнинг Югославияга қиладиган визитининг кечиктирилиши тўғрисида

Маълум бўлишича, СССР Олий Совети Президиуми Раиси К. Е. Ворошиловнинг Югославияга илгари шу йил май ойига белгиланган визити кечиктирилади.

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетида

Оққўрғон ва Ўртасарой районларида ғўза парваришининг қониқарсиз олиб борилаётганлиги тўғрисида

Ўзбекистон КП Тошкент область партия комитетининг бюроси Оққўрғон ва Ўртасарой районларида ғўза парваришининг бориши тўғрисидаги масалани кўрди.

Текширишда маълум бўлишича Оққўрғон, Ўртасарой район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари чигитни тўла ундириб олиш, ғўза парвариши суръатини кучайтириш юзасидан зарур тадбирларни тўла амалга оширмаётирлар.

Оққўрғон районида 10 майгача 403 трактор культиваторидан ҳаммаси бўлиб 208 та, Ўртасарой районида 198 культиватордан 123 таси тайёрланган. Оққўрғон районидаги 1-МТС (директори ўртоқ Рогачев), Ўртасарой МТСи (директори ўртоқ Ёдгоров) ва «Оққўрғон» совхози (директори ўртоқ Акрамов)да тракторларга культиватор осиш жуда ёмон ташкил этилган.

Культиваторларни ишга тайёрлаш жуда суст олиб борилаётгани учун тракторларнинг кўп қисми бекор туриб қолмоқда, оқибатда ғўза қатор ораларини ишлаш кечиктириб юборилаётир. Оққўрғон районида ҳозиргача фақат 2223 гектар ердаги ғўза узунасига, 358 гектар ердаги ғўза эса кўндалангига ишланган. Ўртасарой районида 866 гектар ердаги ғўза узунасига, 1487 гектар ердаги ғўза кўндалангига ишланган. Бу ҳар икки районда ғўзани узунасига ва кўндалангига ишлаш 1956 ва 1957 йиллардаги суратга қараганда анча паст.

Ғўзани яганалаш соҳасидаги ишлар ҳам анча ёмон аҳволда. Оққўрғон районида 14 минг гектар ерда чигит текис униб чиққанига қарамай, энди 1160 гектар ердаги ғўза механизация асосида яганаланган, қўл билан бу иш 58 гектар ерда ўтказилган. Ўртасарой районидаги колхозлар механизация воситаси билан ягана қилишга ҳалигача киришмаганлар, қўл билан атиги 123 гектар ердаги ғўза ягана қилинган. Ваҳоланки, 7513 гектар ердаги ғўзалар ягана қилиш учун етилган.

Область партия комитетининг бюроси трактор культивацияси, механизация йўли билан букетлаш соҳасидаги ишларнинг ниҳоятда сифатсиз бажарилаётганлигини алоҳида кўрсатди. Бир қатор колхозларда культиваторларнинг иш органлари, айниқса, пичоқ нотўғри ўрнатилганлиги сабабли квадратлар тўғри қирқилмаётир. Бу ғўзани механизация йўли билан икки томонлама ишлашни хавф остида қолдирмоқда. Культиватор пичоғи ўткир эмас, у ҳархил ўрнатилганлиги учун қатор оралари бир текисда юмшатилмаётир.

Ғўза қатор ораларини ишлаш соҳасида барча кучдан, техникадан фойдаланиш талаб қилинган ҳозирги пайтда кўпгина колхозларда ва «Оққўрғон» совхозида от-культиваторларидан мутлақо фойдаланилмаётир. Айрим хўжаликларда ғўзани кетмон чопиқ қилиш ташкил этилмаган, ташкил этилган жойларда бу иш трактор ва от культивациясидан кейин ўтказилмаётганлиги учун ишнинг сифати паст бўлиб, мўлжалдаги натижани бермаётир. Колхозчиларнинг кўп қисми дала ишларига — ғўза парваришига сафарбар этилмаган, улар иккинчи даражали ишлар билан банд қилиб қўйилган.

Оққўрғон районида ҳам, Ўртасарой районида ҳам бу йилги шароитни ҳисобга олиб, ғўзани тез ўстириш ва нормал ривожлантириш учун зарур бўлган тадбир — экинни минерал ва маҳаллий ўғит аралашмаси билан эрта муддатда озиқлантиришга етарли эътибор берилмаётир.

Оққўрғон, Ўртасарой районларидаги колхозлар, МТС ва совхозларнинг раҳбарлари, район партия ва совет ташкилотлари гектарларнинг тўла бўлиши учун курашни шу вақтгача кучайтирмаганлар. Кўпгина карталар чекасига, бурчагига чигит экилмаган, натижада ғўза қаторлари ола бўлиб қолган. Ҳали чигит тўла униб чиқмаган ва сийрак униб чиққан, ғўзанинг нормал қалинликда бўлиши таъминланмай қоладиган жойларда ишни табақалаб уюштириб, шу камчиликларни тугатиш соҳасидаги тадбирларнинг амалга оширилиши чидаб бўлмас аҳволдадир.

Экономика жиҳатидан камқувват бўлган колхозларда ғўза парвариши юзасидан ўтказиладиган дала ишлари айниқса ёмон аҳволда. Шунга қарамай район партия комитетлари, район ижроия комитетлари ва МТСлар етарли ёрдам бермаётирлар.

Чигитни тўла ундириб олиш, гектарнинг тўлиқ бўлиши учун курашиш, ғўза парвариши соҳасидаги ишлар суръатининг пастлиги район партия комитетлари ва район ижроия комитетларининг бу йилги аҳволга етарли баҳо бермаётганликлари ва дала ишларини ташкил этишни ўз ҳолига ташлаб қўйганликлари туфайли юз бермоқда.

Ғўза парвариши юзасидан берилган ишларнинг бажарилишида зарур агротехника тадбирларини амалга оширмаётган ва унинг муддатини чўзиб юбораётган колхоз, МТС раҳбарларига нисбатан, бригада ва совхозларнинг бўлим бошқарувчиларига нисбатан талабчанлик қилинмаётир.

Район партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари колхозчилар оммаси ўртасида, МТС ва совхоз ишчилари ўртасида ўз таъсир кучларини сусайтирганлар, қишлоқ меҳнаткашларини асосий вазифани бажаришга — пахтадан мўл ҳосил етиштириш, пахтакорларнинг Москвада бўлган Бутуниттифоқ кенгашида олинган социалистик мажбуриятни сўзсиз бажаришга тўла сафарбар эта олмаганлар.

Область партия комитетининг бюроси таъкидлайдики, область қишлоқ хўжалик бошқармаси (бошлиғи ўртоқ Тожиев) область совхозлар тресги (директори ўртоқ Иброҳимов) мўл ҳосил етиштириш учун замин тайёрланиши керак бўлган ҳозирги пайтда агротехника тадбирларининг оператив бажарилиши соҳасидаги ишларни тўла амалга оширмаётирлар.

Область партия комитетининг бюроси Оққўрғон, Ўртасарой район партия комитетлари ва район ижроия комитетларининг чигитни тўла ундириб олиш, белгиланган миқдорда ғўза кўчати бўлишини таъминлаш, ғўза парваришини ўтказиш соҳасидаги ишларини қониқарсиз деб, топди.

Оққўрғон ва Ўртасарой район партия комитетларининг секретарлари — Усмонов ва Акрамов ўртоқларга, шу районлар ижроия комитетларининг раислари — Иброҳимов ва Мадалиев ўртоқларга ғўза парвариши соҳасида юз берган ҳозирги аҳвол йўл қўйиб бўлмайдиган камчилик эканлиги кўрсатилди.

Оққўрғон, Ўртасарой ва областдаги бошқа районлар партия комитетлари ҳамда район ижроия комитетларининг энг муҳим вазифаси колхоз ва совхозларда ғўзанинг биринчи цикл парваришини 15-16 майдан кечикмай тугаллашдан, қўл билан букетлаб чиқишни 18-20 майдан кечикмасдан тамомлашдан иборатдир. Ғўзанинг иккинчи цикл парваришини эса 1 июндан кечикмай тугаллаш лозим.

Область партия комитетининг бюроси райком секретарлари Усмонов, Акрамов, район ижроия комитетларининг раислари Иброҳимов, Мадалиев, МТСларнинг директорлари Рогачев, Погорелов, Ёдгоров ва «Оққўрғон» совхозининг директори Акрамов ҳамда колхозларнинг раисларига трактор культиваторларини тиркаш, СУЗларни ўрнатиш, Оққўрғон районида ғўза парваришига камида 403, Ўртасарой районида камида 198 чопиқ тракторини культивацияга қўйиш учун барча тадбирларни кўришни топширади.

Чигитни тўла ундириб олиш, илдиз чириш касалини йўқотиш — ғўзанинг нормал ўсиши ва ривожланиши учун қатор ораларини ишлашни кучайтириб юбориш энг муҳим вазифадир. Бу районлар партия комитетлари ва район ижроия комитетлари, колхозларнинг раислари ва МТСларнинг директорлари Оққўрғон районида кунига 2700 гектар, Ўртасарой районида камида 1000 гектар ердаги ғўзани культивациядан чиқарилишини таъминлашлари керак.

Культивация юзасидан берилган топшириқнинг бажарилиши учун бу ишга от ва трактор культиваторларини максимал даражада ажратиш талаб қилинади. Шунингдек, область партия комитети ғўза парваришига меҳнатга яроқли 80 процент колхозчи ва совхоз ишчиларини, сафарбар этишни тавсия қилди.

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА)

БАРЧА КУЧ ВА ТЕХНИКАНИ ТЎЛА САФАРБАР ЭТИБ, ҒЎЗА ПАРВАРИШИ СУРЪАТИНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК!

☆ ☆ ☆

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетида

Оққўрғон ва Ўртасарой районларида ғўза парваришининг қониқарсиз олиб борилаётганлиги тўғрисида

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Область партия комитети бюроси МТС ва совхоз директорлари, колхоз раҳбарлари, район партия ва район ижроия комитетларига механизация ва қўл билан яганалашни сифатли ўтказиш учун бу ишга тажрибали механизаторлар, колхозчилар, совхоз ишчиларини жалб этишни топширди. Оддий усулда чигит экилган далаларда механизация билан букетлаш ўтказилаётганда культиваторлар иш органининг нормал қўйилишига, кўндаланг қаторларнинг тўғри бўлишига эришиш айниқса муҳимдир. Чигит оддий усулда экилган ва ғўзаси кўндалангига механизация ёрдамида кесилган далаларда қўл билан букетлашни сифатли ўтказиш учун қаттиқ контроль бўлиши зарур, бунда агротехниканинг барча қоидаларига тўла амал қилиш керак.

Область партия комитети бюроси барча майдонларда чигитни қисқа муддатда бир текис ундириб олиш, ғўза тупларининг нормал қалинликда бўлишини таъминлаш ғоят муҳим аҳамиятга эга эканлигини ҳисобга олиб район партия комитети, район ижроия комитети, колхоз, МТС ва совхозлар раҳбарларига қуйидагиларни тавсия қилади:

а) колхоз правленияларининг аъзолари, бригадир ва мутахассислар билан биргаликда барча майдонларни бирма-бир текшириб чиқиш, қаерда чигит ҳозиргача тўла униб чиқмаганлигини аниқлаш, бундай жойларда ишни табақалаб ўтказиш билан бирга белгиланган барча тадбирларни тўла амалга ошириш;

б) қалин қатқалоқ босганлиги туфайли чигитнинг униб чиқиши кечикаётган юқори зоналарда (СТК, БТК, Тошкент канали ва бошқа жойларда) дарҳол ғўза қатор ораларини ишлашга киришиш.

Область суғориш системаси бошқармаси (бошлиғи ўртоқ Полвонов) ва районларнинг ишлаб чиқариш участкалари бошлиқларига юқорида кўрсатиб ўтилган зоналарга борадиган каналларга сув қўйиш таклиф қилинди.

Ёғингарчиликнинг кўп бўлганлиги туфайли ғўза учун ем бўладиган озиқа моддаларининг анча чуқурга сизиб кетганлигини ҳисобга олиш керак, колхоз раислари, МТС ва совхозларнинг директорлари, район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари азот ва фосфорли ўғитларни маҳаллий ўғитларга аралаштирган ҳолда ғўзани ёш вақтида озиқлантиришни ҳар тарафлама кучайтириб юборишлари зарур. Ғўзани ёш вақтида озиқлантиришни узунасига ва кўндалангига ишлаш билан боғлаб ўтказиш, бу ишда мутахассисларнинг контроллик қилиб туришларини таъминлаш зарур бўлади.

Район партия комитетларига, район ижроия комитетларига, МТСларнинг директорларига иқтисодий жиҳатдан камқувват ҳисобланган колхозларга, қолоқ бригадаларга чигитни тўла ундириб олиш ва ғўза парваришини кучайтириб юбориш соҳасида амалий ёрдам бериш, тадбирлар белгилаб чиқиш ва уни тўла амалга ошириш топширилди.

Область партия комитети бюроси область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Тожиевнинг, область совхозлар трестининг директори ўртоқ Иброҳимовнинг ғўза парваришини ўтказиш юзасидан колхоз, МТС, совхозларда раҳбарликни бўшаштириб юборганликлари кўрсатилди ва улардан МТС ва совхозларда дала ишлари суръатини янада кучайтириш талаб қилинди.

Қарорда кўрсатиб ўтилишича район партия комитетлари, колхоз, МТС ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари социалистик мусобақани ҳар тарафлама кучайтириш, ғўза парвариши соҳасидаги ишларни юқори сифатли ўтказишга мажбурдирлар, деб қайд қилинади.

Оққўрғон районида олинган социалистик мажбуриятнинг бажарилиши тўғрисидаги район партия комитетининг ҳисоботи Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг навбатдаги пленумида муҳокама қилинади.

Учувчилар пахтакорлар хизматида

Бу йилги апрель ойи ёғин-чочин, кучли шамол билан ўтди деса бўлади. Об-ҳавонинг ўзгариб туриши қишлоқ хўжалиги авиацияси ишларини нормал олиб боришга халақит берди.

Лекин довюрак ва ғайратли учувчиларимиз оғир шароитларга қарамасдан ўз олдиларидаги катта вазифани муваффақиятли ҳал этдилар. Улар учишга қулай бўлган куннинг ҳар бир минутидан, ҳар бир соатидан моҳирона фойдалана олдилар. Бу йил Граждан Ҳаво флотининг Ўзбекистон Бошқармасига қарашли қишлоқ хўжалиги авиацияси учувчилари 120 минг гектардан кўпроқ пахта майдонларига ўғит ва дори сепдилар.

Қишлоқ хўжалиги учувчилари Чиноз, Октябрь, Сирдарё ва Мирзачўл ҳамда бошқа районлардаги пахта майдонларига аммиак ва суперфосфатни бу йилги об-ҳаво шароитларини ҳисобга олган ҳолда сифатли қилиб сепдилар. Октябрь ва Чиноз районлари пахта майдонларида иш олиб борган АН-2 самолётининг командири Игорь Добренко бошлиқ экипаж аъзолари айниқса фидокорлик кўрсатдилар.

М. ВИШЕДСКИЙ,
Граждан Ҳаво флотининг Ўзбекистон Бошқармаси ходими.

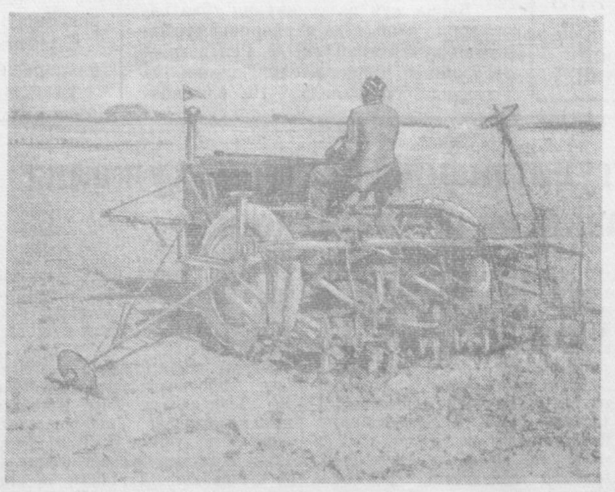

Янгийўл районидаги «Октябрь» колхозида, айниқса, колхознинг Т. Ҳасанов бошлиқ 6-бригадасида чигит сифатли ва биртекис униб чиқди. Илғор бригада аъзолари 70 гектар ернинг ҳар гектаридан 32,5 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Ҳозир бригадада ғўзанинг биринчи парвариши қизғин бормоқда. **Суратда:** универсалчи **М. Абдужабборов** ғўза қатор ораларини механизация ёрдамида ягана қилмоқда. Бригада бошлиғи **Т. Ҳасанов** (чапда) ва колхоз раисининг механизация бўйича ўринбосари **А. Ойхўжаев** ўртоқлар ғўза кўчатларини кўздан кечирмоқдалар.

В. Салов фотоси.

Ғўзанинг биринчи парвариши ўз вақтида ўтказилади

«Малик» совхози коллективи майолди социалистик мусобақасига қўшилиб, чигитни сифатли ишланган ерларга экдилар. Совхоз ишчилари бу йил 2000 гектар ерда ғўзани квадрат-уялаб парвариш қиладилар. Шундан ҳозир 800 гектардан ортиқ майдонда чигит бир текис униб чиқди ва биринчи парвариш бошлаб юборилди. Совхоз ишчилари чигит қанчалик тез униб чиқса, биринчи парвариш қисқа муддатларда сифатли ўтказилса ғўза туплари шунчалик тез ўсиб, ҳосил тез етилишини яхши англаб меҳнат қилмоқдалар.

Ўртоқ Казаков бошқарувчи бўлган 3-бўлимда, ҳар гектар ерда маълум қалинликда ва маълум миқдорда кўчат бўлишини таъминлаш учун кураш қизғин тус олган. Бўлимдаги мавжуд 600 гектар пахта майдонининг 550 гектарига чигит квадрат-уялаб экилди. Ҳозир илғор механизаторлардан Жумаев ва Безазиев ўртоқлар ғўза қатор ораларини ишлаш нормаларини ошириб бажараётирлар.

2-бўлим ишчилари ҳам (бошқарувчиси ўртоқ Багиров) ўзларига бириктилган 500 гектар майдоннинг ҳаммасига чигитни квадрат-уялаб экдилар ва ҳозир биринчи парваришни қизғин бошлаб юбордилар.

Аммо совхознинг барча бўлимларида ғўзанинг биринчи парваришига уюшқоқлик билан киришилди деб бўлмайди. Мавжуд 55 та универсалнинг ҳали 25 тасига культиватор ўрнатилган эмас. Совхознинг бош инженери ўртоқ Мальцев бу ишга етарли раҳбарлик қилмаётир. Ғўзанинг биринчи парваришини ўз вақтида ўтказиш учун барча куч ва техникани сафарбар қилиш керак.

М. РЕЦЕПТЕР,
Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг старший инженери.

Юқори Чирчиқда ғўзанинг дастлабки парваришига киришилмаган

Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинград», Сталин номли ва бошқа илғор колхозларнинг аъзолари чигитни сифатли тайёрланган ерларга агротехника талабларига мувофиқ экиб олдилар. Чигитни текис ундириб олиш билан бирга барча майдонда мўл ҳосил етиштириш учун ғўза парваришини намунали ўтказиш тадбирларини белгиладилар. «Париж Коммунаси» колхозининг пахтакорлари қатқалоққа қарши курашни кучайтириб, ғўза қаторларини юмшатмоқдалар ва бегона ўтлардан тозалаётирлар.

Афсуски, райондаги бошқа колхозларда ғўза парвариши ана шундай, ҳозирги кун талаблари даражасида ташкил этилган эмас. Айрим колхозларда чигит экиш ҳаддан ташқари кечиктирилгани сингари, ғўза парвариши ҳам кучайтирилмаётир. Биринчи МТС зонасидаги колхозларда 2700 гектардан ортиқ ерда ғўза қийғос униб чиққани ҳолда, культивацияга киришилмаган, механизация билан яганалаш бошланган эмас.

«Ленинизм» колхозида экишдан кейин бўшашувчилик кайфиятига йўл қўйилаётганини мусобақадош Сталин номли колхоздан келган ўзаро текшириш бригадаси аниқлади. Цой Чен-сек бошлиқ бригада аъзолари экишни тамомлаганларидан кейин ғўза парваришини тўхтатиб, шоли экиш билан овора бўлиб юрибдилар. Ўртоқ Туроб Ҳамроев бошлиқ бригаданинг 50 гектар ерида квадрат-уялаб экилган чигит текис униб, барқ уриб ўсаётир. Ғўза ҳали ёш дейилиб уни кўндалангига ва узунасига культивация қилиш бошланган эмас.

— Биз, — дейди, ўзаро текшириш бригадасининг раҳбари агроном ўртоқ Й. Умаров, — мусобақадош «Ленинизм» колхози аъзоларининг ишидан мамнун бўлмадик. Шу чоққача экиш тамомланмабди, ўқариқлар олинмаган, биронта ҳам бригада ер бурчакларига чигит экмаган, гектарнинг тўла бўлиши, белгиланган ғўза тупларини таъминлаш учун кураш жуда бўш. 194 гектар ердаги ғўза механизация билан ягана қилиниши планлаштирилган бўлса ҳам, ҳанузгача бу ишга битта ҳам трактор ажратилмаган, бунинг устига 26 та от бекор турганини бизни ажаблантирди. Х. Айтинбетов, М. Бойбўсинов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда экилган чигитлар кўмилмасдан ер бетида қолиб кетган. Бригада бошлиқлари бепарволик қилиб хато чиққан жойларга қўшимча чигит экишни уюштирмаганлар.

Мусобақадошларнинг эътирозлари ҳаққоний. Колхоз 400 гектар ердаги ғўзани трактор билан икки томонлама парвариш қилиши керак. 130 гектар ерга режа сими тортилиб чигит экилган квадратлардаги ғўзалар парваришсиз ташлаб қўйилиши жуда ҳам ачинарлидир. Колхоз раиси ўртоқ Тожибоев «ер қуриб қолса, ғўзани механизация билан яганалаш қийинлашади, қисман кўчат нобуд бўлади» дейди-ю, аммо у ўз сўзига амал қилмайди.

Колхозда меҳнат интизоми ҳам анча бўшашиб кетган. Цой, Ҳамроев ўртоқлар бошлиқ бригадаларга бириктилган колхозчиларнинг бир қисми ҳозирги кунларда ғўза парваришига қатнашмай юрибдилар. Шунинг учун ҳам ўртоқ Х. Айтинбетов бошлиқ бригаданинг ғўзаларини ёввойи ўт ўраб кетмоқда. Колхоз агрономи ўртоқ А. Маймақов эса колхоз раҳбарларининг «ҳали кўчат ёш, ягана қилиб бўлмайди, шошилишнинг ҳожати йўқ» деган нотўғри фикрига қўшилиб, ғўзанинг ўсишдан кечикишига сабабчи бўлинмоқда.

Райондаги ҳар иккала МТС зонасидаги колхозларда ғўзани узунасига ва кўндалангига культивация қилиш жуда кечиктирилаётир. Тракторларга культиватор осилмаган. 1-МТСда (директори ўртоқ А. Қосимов) 74 «универсал»дан энди 29 тасига культиватор ўрнатилган. МТС бош инженери ўртоқ Шегай «III Интернационал» колхозида 9 та «универсал» тайёр деб айтди. Текширишда маълум бўлдики, тракторларга культиватор тиркаш уёқда турсин, улар сеялкадан бўшатилмаган. «Меҳнат бирлик» колхози учун тайёрланган иккита «универсал» ҳам МТС устахонасида турибди.

Чигитни шу кунларда ернинг намига текис ундириб олиш учун ҳамма чораларни кўриш зарур. Бу тадбирнинг салгина сусайтирилиши ҳосилга зарар келтиради. Бунинг учун далаларни синчиклаб текшириб чиқиш, талаб қилган тақдирда дарҳол қўшимча чигит экиш керак. Аммо кўпчилик колхозларда бунга аҳамият берилмаётир. Жданов номли колхознинг Х. Алибеков бошлиқ бригадасида 52 гектар, Колжигитов бошлиқ бригадаси 68 гектар ерда ҳалигача чигит униб чиқмаган. Бригада бошлиқлари чигитни тезроқ ундириб олиш учун қатқалоққа қарши курашни ташкил этмаганлар. Райондаги бошқа колхозларда ҳам чигити текис униб чиқмаган майдонлар кўп. Колхоз раҳбарлари бунинг олдини олмаётирлар.

Социалистик мажбуриятни қоплайдиган даражада мўл ҳосил етиштириш шу кунларда ҳал этилади. Район партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари чигитни текис ундириб олиш билан ғўза парваришини дарҳол кучайтириб юборишга оператив раҳбарлик қилишлари ва бу тадбирларни энг қулай агротехника муддатларда ўтказилишини таъминлашлари зарур.

Ш. КУЗАНБОЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

☆

42 центнер учун

Бригадир Ҳакимжон Рустамов Куйбишев номли колхознинг моҳир пахта усталаридан бири ҳисобланади. Унинг бригадаси колхозда биринчи бўлиб чигитни квадрат-уялаб экиш усулини қўллаган эди. Бригада аъзолари ўтган йили 78 гектар ерда квадрат-уялаб ғўза ўстириб давлатга ҳар гектар ердан 40,5 центнердан «оқ олтин» топширдилар. Бу йил ҳам барча майдонларга режа сими тортиб чигит экилди.

Шу кунларда бригада аъзолари 1-МТСнинг механизаторлари Т. Эргашев, У. Қурбоновлар билан ҳамкорликда ишлаб, ғўза парваришини кучайтириб юбордилар. Комсомол аъзоси Исомиддин Шарофиддинов бошчилик қилаётган звено аъзолари ўзларига бириктилган 33 гектар ернинг ҳар гектаридан 45 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини олганлар. Улар мажбуриятларини бажариш учун қатъий кураш олиб бормоқдалар. Чигит унмай қолган ва қатқалоқ туфайли чириб кетган ерларга, йўл ёқаларига чигит экиб чиқдилар. Бригада аъзолари ғўзанинг биринчи парваришини тез кунда тамомлайдилар.

Райондаги К. Маркс номли, М. Горький номли колхоз аъзолари ҳам ғўза парваришини қизғин давом эттирмоқдалар.

У. ФАЙЗИЕВ,
Б. МУТАЛИПОВ,
О. ЭРГАШЕВ,
И. РАҲМАТОВ.
Верхне-волинск райони.

Биринчи парвариш тугалланди

Октябрь районидаги машҳур «Шарқ юлдузи» колхозининг илғор бригада ва звенолари ғўзани биринчи парвариш қилиш, ҳар гектар ерда маълум миқдорда кўчат бўлишини таъминлаш учун зўр ғайрат билан курашмоқдалар.

Колхознинг Ғанижон Бектошев бошлиқ звено аъзолари ҳозиргача биринчи парваришни намунали тугалладилар. Улар бу йил ишни асосан механизация ёрдамида бажариб ҳар гектар ердан 50 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилганлар. Ҳозир бригадада меҳнатни ҳисобга олиш ва ҳақ тўлаш ишлари хўжалик ҳисоби асосида олиб борилмоқда.

Звенонинг Саиднисо Ҳасанбоева, Инобат Йўлдошева, Соҳида Тошева, Солия Бойматова, Кўпайсин Норматова каби ишчан аъзолари 0,30 гектар ўрнига 0,40-0,60 гектар ерда чопиқ ўтказиб кунлик нормаларини ошириб бажараётирлар.

Шунингдек колхознинг Ҳорис Муқаддасов бошлиқ звеноси аъзолари ҳам ўзларига бириктилган 25 гектар майдонни икки томонлама ишлаб биринчи парваришни намунали тугалладилар.

Х. МАДАЗИМОВ,
Ҳ. БОБОЖОНОВ.

КПСС МҚ МАЙ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Синтетик материаллар ишлаб чиқаришни кўпайтирайлик

КПСС Марказий Комитети май Пленумининг химия саноатини янада ривожлантириш ҳақидаги тарихий қарори химия саноатини юксалтириш, синтетик материаллардан кенг қўлланишда янги даврни очиб беради.

Оғир саноатнинг тез юксалиши ҳозирги вақтда халқ хўжалигининг барча тармоқларини тобора авж олдиришига шароит туғдирмоқда. Партия ва Совет ҳукумати 1959-1965 йилларда сунъий ва синтетик тола, пластмасса, каучук ҳамда шуларга ўхшаш катта аҳамиятга эга бўлган юқори молекуляр химиявий моддалар саноатини кенг ривожлантириш тадбирларини белгилаб чиқдилар.

Пластмассаларнинг машинасозлик саноатида қўлланилиши машина қисмларини енгиллаштириб, қимматбаҳо рангли металларни тежашга имкон беради ва тайёр маҳсулотнинг таннархини камайтиради. Чўян ва пўлат саноатида пластмассадан ясалган формалар ишлатилиши металлни 15-20 процент кам сарфлашга, оддий формалар учун ишлатиладиган материалларни 7-8 марта тежашга ва меҳнат унумдорлигини қарийб 30 процент оширишга олиб келади.

Ҳар бир тонна махсус пластик кабель симлари тайёрлашда қўлланиши 6 тонна қалай, 760 метр газлама, 30 тонна ип ва ипак ўрнини босиб, кабелнинг таннархини бир неча марта камайтиради.

Янги сунъий толалар жун газламага аралаштириб тўқилиши натижасида ишлаб чиқариладиган газлама миқдори 30 процентга кўпаяди.

Тез учар ТУ-104 реактив самолётида 120000 ҳар хил деталлар пластмасса ва органик шишалардан ясалган. Чет давлатларда шундай «комбайнлар» ҳам қурилганки, улар полиэтилен моддаси билан тўлдирилган бўлиб, ҳам труба ясайди, ҳам зовурлар кавлайди, ҳам шу трубаларни зовурларга кўмиб кетади. Шундай «комбайнлар» ёрдамида водопровод ва канализация йўллари қурилиши мумкин. Бундай трубалар занглмаслик ва мустаҳкамлик хусусиятларига эга бўлиб, йилнинг иссиқ ва совуқ фаслларида мутлақо ёрилмай ишлай оладилар.

Илгари металл ўрнида қўлланиладиган турли пластмассалар, лак ва бўёқлар озиқ моддаларидан тайёрланадиган бўлса, ҳозир улар ўрнига янгидан топилган синтетик химиявий моддалардан фойдаланиш кенг йўлга қўйилди.

Қисқача айтганда, полимер материаллар хўжаликнинг ҳамма тармоқларида кенг қўлланилмоқда, келажакда улар қўлланиладиган соҳалар сони чексиз кўпайиб бориши шубҳасиздир.

Академик Н. Н. Семеновнинг ҳисобига қараганда 1956 йилда ер шарида (бунга СССР кирмайди) жамъи 7 миллион 500 минг тонна пластмасса, синтетик каучук ва сунъий тола ишлаб чиқарилган. Н. Н. Семенов шунга асосланиб яқин 15-20 йил ичида бутун дунёда ишлаб чиқариладиган синтетик полимер моддалар миқдори йилига ишлаб чиқариладиган металл миқдорига етиб қолади, деб тахмин қилади.

Синтетик толалар техникада ҳамда кундалик ҳаётда кўп ишлатиладиган материал бўлиб қолди. Тўқимачилик саноатида эса асосий хомашёлардан бири ҳисобланади. Ҳозир синтетик тола чиқариш юқори молекуляр химиявий моддалар чиқарадиган саноатнинг энг тез ўсиб бораётган соҳасидир. 1954 йилда толалар ишлаб чиқариш 1946 йилдагидан умуман олганда 1,8 баравар кўпайган бўлса, химиявий усулларда ишлаб чиқариладиган толалар миқдори 3 баравар кўпайди. Синтетик тола ишлаб чиқаришнинг шу қадар тез суръат билан ўсишига асосан қуйидагилар сабаб бўлмоқда.

Биринчидан, табиий толада бўлмаган, янги хоссаларга эга синтетик тола ишлаб чиқариш мумкин. Бу ҳол техник мақсадларда ва кундалик турмушда бевосита ишлатиладиган буюмларнинг хилларини кўпайтиришга имкон бераётир.

Иккинчидан, синтетик толалар олиш процессларини такомиллаштириш маҳсулот таннархини янада камайтиришга имкон беради. Бу эса синтетик толаларнинг табиий толалар билан мусобақалашиш қобилиятини оширади.

Учинчидан, синтетик тола ишлаб чиқариш саноати табиий тола етиштиришга қараганда капитал харажатни кам талаб қилади. Синтетик тола ишлаб чиқаришда табиий тола етиштиришга қараганда кам меҳнат сарф бўлади.

Пахта ва шунга ўхшаш табиий полимерларга нисбатан химиявий усулда ҳосил қилинган сунъий толалар кўпгина афзалликларга эга. Бундай сунъий толалар саноатнинг турли талабларига жавоб бера олади ва ишлаб чиқариш учун кам меҳнат талаб қилади. Мисол тариқасида шуни кўрсатиб ўтиш мумкинки, тозаланган бир тонна пахта толаси етиштириш учун қишлоқ хўжалигида ва пахта заводида жамъи бўлиб 238 иш куни кетса, бир тонна сунъий тола ишлаб чиқариш учун атиги 56 иш куни, яъни тўрт марта кам меҳнат талаб қилинади. Ҳозирги вақтда синтетик тола саноати юксалиб бориши билан бир қаторда бутун дунёда целлюлоза ва целлюлоза эфиридан иборат кўп хил сунъий толалар ишлаб чиқарилмоқда.

Бу соҳада олиб борилаётган ишларда Ўзбекистон олимлари қилган ишлар кўзга яққол ташланади.

Ўзбекистон фанлар академиясининг корреспондент аъзоси профессор Х. У. Усмонов ва унинг шогирдлари юқори молекуляр полимерлар химияси устида кўп йиллардан бери иш олиб бормоқдалар. Шу вақт ичида амалий ва назарий аҳамиятга эга бўлган бир қатор масалаларни ҳал қилдилар. Улар Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ўсимлик моддалар ва пахта химияси институтида қилган ишларидан бирида чигит устида қолган момиқни химиявий йўл билан ажратиб олиб, шу толадан саноатда фойдаланишни таклиф этдилар. Чигитдан ажратиб олинган момиқ сунъий тола ишлаб чиқариш учун ишлатилади.

Кейинги вақтларда бу институтда пахта толасининг физик-химиявий хусусиятларини ўрганиш ва бошқа турли органик моддалар молекулалари билан пайванд қилиб улаш орқали янги сунъий полимерлар олиш ҳамда шуларга ўхшаш муҳим ишлар олиб борилмоқда. Ўзбек олимлари табиий полимер ҳисобланган пахта устида ишлаб юқори молекуляр полимерлар химиясини янги қарашлар билан бойитдилар.

Сунъий ва синтетик полимерлар ишлаб чиқаришда хомашё тариқасида пахта, тошкўмир, коксохимия саноати маҳсулотлари, нефть ва табиий ер ости газлари ишлатилади. Бундай хомашёлар запаси жиҳатидан СССР жаҳонда биринчи ўринда туради.

Сўнгги вақтда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети 1959-1965 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантириш перспектив планини тузишга қарор қилди. Бу қарорда оғир саноатни ривожлантириш асосида химия саноатини, айниқса, полимер материаллар саноатини тез суръатлар билан ўстириш кўзда тутилади.

Партия химия саноати олдига катта вазифалар қўйди. Шунга биноан 1958 йилда полимерлар саноатида капитал қурилиш учун ажратилган маблағ 1957 йилдагига нисбатан 53,6 процент оширилди. Ўзбекистонда ҳам полимерлар саноатини ривожлантиришга катта аҳамият берилмоқда.

Ўзбекистонда юқори молекуляр табиий моддалар, уларнинг сунъий аналогларини ҳамда синтетик полимерлар ишлаб чиқариш ва улардан фойдаланиш учун энг муҳим шароитлар мавжуд.

Шунинг учун ҳам яқин келажакда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ҳузурида Полимерлар илмий-текширув институти очилиши ҳамда Ўрта Осиё политехника институти ва Ўрта Осиё давлат университетида илмий-текширув лабораторияларй ташкил этилиши катта аҳамиятга эга.

Пахтадан сунъий толалар, ацетат ипак, эластик пленка, сифатли ипаклар ва хилма-хил буюмлар учун пластмассалар тайёрланди. Айниқса, пахта тозалаш заводларида чиқинди сифатида ташланувчи супиринди пахта толаси, циклонда тутиб қолинадиган момиқ ва шуларга ўхшаш чиқиндилар пластмассалар ишлаб чиқаришда қўлланилиши мумкин.

Бу чиқиндиларда 40 ва ундан ҳам кўп процент целлюза бўлади, шу сабабли уларни сифатли мебеллар ва қурилиш материалларига айлантириш жуда осон. Пахта тозалаш заводлари чиқиндиларидан пластмассалар ишлаб чиқариш учун оз миқдорда синтетик смолалар талаб қилинади. Шу чиқиндилар ҳар хил смолалар эритмасига бўктирилиб, сўнгра қуритилса, бундай материални юқори босим остида ва температура таъсирида пресслаб турли шаклдаги деталлар ҳосил қилиш осон.

Таркибига қўшилган смолалар миқдори ва турига қараб ёнмайдиган, мустаҳкам химиявий инерт материаллар олиш мумкин. Ғўзапояни ҳам қурилиш материалларига айлантириш олимларимизнинг катта ва муҳим вазифаларидан биридир.

Маълумки, Ўзбекистоннинг Бухоро ва Фарғона областларида миллиард кубометрлик ер ости газ конлари топилган. Бу газлар кўп хил синтетик полимерлар олиш учун муҳим хомашёдир.

Яқин келажакда табиий газлардан поливинихлорид, полиэтилен, полипропиленлар каби турмушда катта аҳамиятга эга бўлган полимерлар олиш саноати барпо этиш кўзда тутилади. Бунда, полимерлар электр токи ўтказмаслик, мустаҳкам ва химиявий инерт хусусиятларига эга бўлиб радио техника, электротехника, самолетсозлик, атом энергиясини тинчлик мақсадларида қўллаш, озиқ-овқат ва бошқа саноатларда ишлатилади.

Юқорида айтилган синтетик полимерлардан ташқари фурфорол, мочевина, формальдегид каби органик моддалардан олинувчи полимерлар ҳам республикамиз химия саноатининг муҳим вазифаларидандир.

Аммо пахта чиқиндиларидан пластмасса материаллар тайёрлаш ва табиий газлардан синтетик полимерлар олиш ишлари шу вақтга қадар ниҳоятда суст бормоқда. Республикамизнинг табиий бойликларидан фойдаланиш учун Ўзбекистон давлат план комиссияси перспектив планлаштиришда сунъий ва синтетик полимерлар ишлаб чиқаришни энг муҳим вазифалар қаторига киритишлари лозим.

Ҳозирги вақтда синтетик материаллар соҳасида инженер кадрлар ва илмий ходимлар тайёрлаш ишларига кам аҳамият берилмоқда. Ваҳоланки Тошкентдаги лак-бўёқ, кожкомбинат, электрокабель ва шуларга ўхшаш заводларда инженер-химик мутахассислар етишмайди. Бу заводлар ўзларининг кўп хил машина ва аппаратлари бўлиши қаторида тажрибакор инженерлари бўлганда, сунъий ва синтетик полимерларни ўзлаштиришдек муҳим ишга катта ҳисса қўшиш мумкин бўлар эди.

Полимерлар илмий-текшириш институти ва илмий лабораториялар мутахассислар тайёрлаш масаласини ҳал қилишда муҳим роль ўйнашлари керак. Республикадаги олий ўқув юртларининг муҳим вазифаларидан бири сунъий ва синтетик полимерлар соҳасида тез муддатда юқори малакали инженер кадрлар етказиб беришдир. Бунинг учун Ўрта Осиё политехника институтининг химия-технология факультетида катта имкониятлар бор. Ҳозир етиштирилаётган мутахассислар қаторида яна полимерлар химияси ва технологияси мутахассисларини тайёрлашга ҳам киришилмоғи керак.

Саноатнинг ҳеч бир бўлими, айниқса полимерларни тўғридан-тўғри ишлатадиган соҳалари, илмий-текшириш институтлари ва лабораториялар ўзларига юкланган муҳим вазифаларни юқори малакали мутахассислар иштирокисиз асло бажара олмайдилар.

Жонажон Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг сунъий ва синтетик тола, пластмасса, сунъий каучук ҳамда бошқа синтетик материаллар саноатини тезда ривожлантириш тўғрисидаги кўрсатмаларини, КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорини муваффақият билан бажариш ва Ўзбекистонда химия саноатини ривожлантириш учун ҳамма тадбирларни кўриш лозим.

М. АСҚАРОВ,
техника фанлари кандидати,
А. ЁҚУБОВ,
Ўрта Осиё политехника институти органик химия кафедрасининг ассистенти.

Студентларнинг илмий конференциялари

САГУ

В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университети студентларининг навбатдаги, 16-илмий конференцияси ўз ишини тамомлади. Конференция программасига университет факультетлари илмий жамиятлари томонидан тақдим этилган энг яхши илмий докладлар киритилган. Бу илмий ишларнинг тематикаси ҳам рангба-ранг бўлиб, халқ хўжалигимизнинг турли соҳаларига бағишлангандир.

«Ер сунъий йўлдошининг ҳаракат тезлигини ўлчаш ҳақида» деган темада 3-курс студенткаси Г. Черницова илмий иш ёзган. Чирницова ўз асарида Ер сунъий йўлдоши ҳаракати тезлигини ўлчайдиган турли асбобларнинг иш функцияси ҳақида фикр юритади. Факультет ўқитувчилари бу ишда Черницовга яқиндан ёрдам кўрсатишди. Биринчи Ер сунъий йўлдошининг учаётган вақтида университетда олиб борилган кузатиш ишлари мазкур илмий иш учун кўпгина фойдали фактлар берди.

Студентка Р. Қодирова (3-курс) ҳам «Портлатилган атомнинг атмосферага таъсири» деган темада илмий иш ёзиб, атомнинг халқ хўжалигидаги хизмати ҳақида кўпгина қизиқарли мисоллар келтирган.

Студент И. Аитбоевнинг «Кечқурунлари ҳавонинг совуши ва унинг ҳаракат тезлиги» деб аталган илмий иши об-ҳавонинг тез-тез ўзгариши сабабларини аниқлашга бағишланади. Студентлардан Т. Саидалиев, С. Абрамович, Ш. Нажмиддиновларнинг «Физик химиянинг муваффақиятлари», «Жонсиз химия ютуқлари», «Тошкентда биринчи химия лабораториясининг қурилиши» деган илмий ишлари сермазмун чиққан.

Университетнинг филология, тарих, география, геология ва биология — тупроқшунослик факультетлари студентлари ҳам актуал темаларда ёзган илмий ишлари билан конференцияга қатнашдилар.

Студентларнинг бу илмий ишларига раҳбарлик қилиш учун университетнинг ўқитувчи-профессорлари жалб этилди. Студентларимиз келгусида ҳам қизиқ-қизиқ темаларда илмий ишлар ёзадилар.

А. АЛИЕВ.

ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

Бу ерда студентларнинг 16-илмий конференцияси бўлиб ўтди. Доцент А. Давлатшина конференцияни очиб, студентларнинг илмий ишларига ўтказилаётган бу кўрикда 33 тўгаракка уюшган юзлаб ёшлар актив иштирок этаётганлигини таъкидлади. Конференцияда институтнинг турли факультетларида таълим олаётган студентлар ёзган 90 та илмий доклад тингланди.

Табиёт факультетининг III курс студенти Очил Нурниёзов «КПСС Марказий Комитети феврал Пленумининг Ўзбекистонда пахтачиликни ривожлантиришдаги роли», тарих-филология факультетининг II крус студенти Карим Хайитметов «Ўзбекистон комсомоли ВЛКСМ нинг жанговар отряди» деган темада қизиқарли доклад қилдилар.

М. ҚЎЧҚОРОВ.

ЖАМОАТ ЧОРВАЧИЛИГИ МАҲСУЛДОРЛИГИНИ ОШИРАЙЛИК!

Мўл-кўл чорва маҳсулотлари етиштириш учун курашмоқдалар

ГАЗЕТХОНЛАР ХАТИГА ОБЗОР

Областимиз чорвадорлари аҳоли жон бошига гўшт, сут, ёғ етиштиришда яқин йиллар ичида Америка Қўшма Штатларига етиб олиш, чорвачиликни янада ривожлантиришга оид барча тадбирларни изчиллик билан амалга оширмоқдалар.

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида, — деб ёзади ўртоқ **Қ. Першеев**, — кейинги 2 йил ичида сигирлардан соғиб олинадиган сут миқдори кескин равишда кўпайди. 1957 йилда қўлда боқилаётган 220 бош сигирнинг ҳар бирида ўрта ҳисобда 2317 килограммдан сут соғиб олинди. Ўртоқ **С. Халилов** шу райондаги «Коммунизм» колхозида 1955 йилда ҳар бир сигирдан соғиб олинган сут ўрта ҳисобда 915 килограммни ташкил этган бўлса, бу миқдор 1957 йилда 1602 килограммга етказилганлиги ҳақида хабар қилади.

Обида опа Сангилова, — деб ёзади **С. Назаров, Т. Остонақулов** ўртоқлар, — 15 йилдан бери «Ховос» совхозининг 5-бўлимида сут соғувчи бўлиб ишлайди. Партия ва ҳукумат унинг меҳнатини муносиб баҳолаб Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотлади.

Калинин районидаги Охунбобоев номли колхоздан **Р. Аҳмедов**, Гулистон районидаги Фрунзе номли колхоздан **Т. Қўшмаматов**, Чиноз районидаги «XIX партсъезд» колхозидан **Н. Саидов**, Мирзачўл районидаги «Первомаец» совхозидан **Ҳ. Халилов** ва **Т. Муслимов** ўртоқлар ҳам бу колхоз ва совхозларнинг илғор сут соғувчилари ҳақида хабар қиладилар.

Т. Анорқулов Боёвут районидаги «Коммунизм» номли колхознинг илғор чўпонлари Жўрақул Маҳкамов, Қулбой Қоршиев, Раҳмон Олпановлар ўз боқимларидаги совлиқлардан планда белгиланганидан анча кўп қўзи олганликлари ҳақида, **А. Алибеков** ва **О. Ҳақбердиев** ўртоқлар Мирзачўл районидаги «Коммунизм» ва «Коммуна» колхозларининг ва **Т. Шоисломов** Калинин район Охунбобоев номли колхоз илғор чўпонлари ҳам ўз боқимларидаги совлиқларни ёппасига қўзилатиб, уларни яхши парвариш қилаётгани ҳақида хабар қиладилар. Чиноз районидаги Ленин номли колхознинг илғор чўпони Қўнис Жўлтаев бултур ўз боқимидаги совлиқларнинг ҳар юзтасидан 110 тадан қўзи олди. Бу йил эса ўртоқ Жўлтаев ўзи боқаётган 300 совлиқнинг ҳар юзтасидан 120 тадан қўзи олиш ва уларни соғлом ўстириш учун ғайрат билан ишламоқда. Бу ҳақда ўртоқ **Р. Қодирқулов** хабар ёзиб юборган.

Бўстонлиқ район «Қозоғистон ССР XXX йиллиги» колхози, — деб ёзади ўртоқ **Р. Раҳимбердиев**, — 1956 йилда 11 бош чўчқа сотиб олиб чўчқачилик фермаси ташкил этган эди. Бир йил мобайнида чўчқаларнинг сони 97 бошга етди ва ҳозир ҳар бир она чўчқа 9-11 тадан болалади.

Шунингдек, райондаги 13-«Бўстонлиқ» боғдорчилик совхози чорвачилик фермасида ҳам чўчқачиликка алоҳида аҳамият берилаётганлиги ҳақида **М. Холиев** ва **Р. Худойберганов** ўртоқлар ва Чиноз район Сталин номли колхоз чўчқачилик фермасидан **А. Тошпўлатов** ўртоқлар хабар ёзиб юборганлар.

Аммо баъзи колхозларда бу соҳага етарли равишда баҳо берилмаслик фактлари ҳам учраб туради. Янгийўл районидаги Ленин номли колхоз чўчқачилик фермасида, — деб ёзади ўртоқ **Саноат Тўлаганова**, — бор-йўғи 30 бош чўчқа бор. Серғайрат чўчқабоқарлар бу йил 250 бош чўчқа боласи олишга аҳд қилганлар. Аммо колхоз правлениеси уларга етарли шароит яратиб бермаётир.

Область колхозларида 1958 йил 1 январдан 1 майгача ҳар бир сигирдан қанчадан сут соғиб олинганлиги тўғрисида

МАЪЛУМОТ

(килограмм ҳисобида)

Районлар	1958 йил 1 майгача ҳар бир сигирдан соғиб олинган сут	1958 йил апрель ойида ҳар бир сигирдан соғиб олинган сут	Районлар	1958 йил 1 майгача ҳар бир сигирдан соғиб олинган сут	1958 йил апрель ойида ҳар бир сигирдан соғиб олинган сут
Оққўрғон	292	114	Қуйи Чирчиқ	439	135
Оҳангарон	—	—	Орджоникидзе	731	215
Боёвут	320	121	Октябрь	451	132
Бекобод	248	82	Паркент	510	184
Бўстонлиқ	401	124	Пискент	347	143
Бўка	385	135	Ўрта Чирчиқ	412	137
Верхне-волинск	408	124	Сирдарё	489	146
Юқори Чирчиқ	557	156	Тошкент	741	212
Гулистон	352	120	Ўртасарой	385	126
Калинин	993	266	Чиноз	481	139
Қорасув	923	262	Янгийўл	574	159
Мирзачўл	390	102			

Чет элларда

Болгария телеграф агентлигининг раддияси

СОФИЯ, 11 май. (ТАСС). Болгария телеграф агентлиги билдиради:

Кейинги вақтларда Италия матбуотида баъзи социалистик мамлакатларда, шу жумладан Болгарияда ҳам совет ракета базалари вужудга келтирилди, деган хабарлар пайдо бўлди. Жумладан, Болгарияда ракета базалари Қора денгиз қирғоқларида жойлаштирилган эмиш.

Болгария телеграф агентлиги мамлакатимизга нисбатан тўқилган ана шу ғаразли уйдирмаларни тамомила рад этишга вакил қилинган.

Шундай ҳақли бир савол пайдо бўлади: Бу хабарлар Италияда ташқаридан кўрсатилган тазйиқ остида Италия территориясида ракета учириладиган америка майдончаларини ва атом базаларини вужудга келтиришга рози бўлган доираларнинг сайлов олди найранги эмасмикин? Маълумки, Болгария Халқ Республикаси ҳукумати доим тинчликсеварлик сиёсатини ўтказиб келмоқда, Болқон мамлакатларида ва Европада тинчликни мустаҳкамлаш учун ўз кучларини тинмай сафарбар қилиб келмоқда. Болгариянинг раҳбар арбоблари ана шу сиёсатга тамомила мувофиқ суратда Болқон мамлакатларини мустаҳкам тинчлик ва яхши қўшничилик муносабатлари зонасига айлантириш идеясини қувватладилар.

БОЛГАРИЯНИНГ АРХИВ МАТЕРИАЛЛАРИНИ БОЛГАРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ ҲУКУМАТИГА ТОПШИРИШ ТЎҒРИСИДА

СССР нинг давлат архивларида сақланаётган Болгариянинг архив материалларини Болгария Халқ Республикаси ҳукуматига топшириш тўғрисида СССР Министрлар Совети қарор қабул қилганлиги ҳақида илгари хабар бериб ўтилган эди.

1958 йил 10 майда СССР Ташқи ишлар министрлигида мазкур материалларни топшириш тўғрисидаги акт имзоланди.

Бу актни Совет томонидан — СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. П. Фирюбин, Болгария томонидан — Болгария Халқ Республикасининг СССР даги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Л. Н. Герасимов имзоладилар.

Актни имзолаш вақтида СССР Ташқи ишлар министрлигининг ва СССРдаги Болгария Халқ Республикаси элчихонасининг масъул ходимлари ҳозир бўлдилар.

Эрон ватанпарвари Хисров Рузбех қатл қилинди

ТЕҲРОН, 11 май. (ТАСС). Матбуот қуйидагиларни хабар қилади: Эрон ватанпарвари Хисров Рузбех устидан чиқарилган ўлим ҳукми бугун ижро этилди.

Н. С. ХРУШЧЕВНИНГ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИДА ҚИЛГАН ДОКЛАДИ ҲАҚИДА ХИТОЙ МАТБУОТИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

ПЕКИН, 11 май. (ТАСС). Н. С. Хрушчевнинг шу йил 6 майда КПСС Марказий Комитети Пленумида қилган доклади Хитой жамоатчилигини ғоят қизиқтирди. Пекинда чиқадиган ҳамма газеталар докладнинг мазмунини босиб чиқардилар ва бу докладда Совет Иттифоқининг социализм душманларига қарши курашда қўлга киритилган тарихий муваффақиятлари тўғрисида ва химия саноатини тез ривожлантиришни қисқа муддатларда таъминлаш зарур эканлиги ҳақида гапирилган қисмларини алоҳида кўрсатмоқдалар.

«Жэньминьжибао» газетаси ўртоқ Н. С. Хрушчев докладининг мазмунини ва КПСС Марказий Комитети пленумининг қарорини босиб чиқарди. Бу материаллар: «Ишлаб чиқаришни янада юксалтириш сари, турмуш даражасини янада кўтариш сари. Икки системанинг жаҳон миқёсидаги мусобақасида Совет Иттифоқи ғалаба қилади», деган умумий сарлавҳа остида эълон қилинди.

Совет Иттифоқи, деб ёзади «Чжунгоцинняньбао» газетаси, химия саноатини бутун чоралар билан ривожлантиради. Саноатдаги ана шу тармоқнинг жадал суръатлар билан ривожлантирилиши аҳолининг газлама, кийим-кечак, пойафзал ва бошқа товарларга бўлган эҳтиёжларини тўла қондириш вазифасини ҳал этиш учун жуда муҳим аҳамиятга эгадир.

АҚШДАГИ ҲУКМРОН ДОИРАЛАР СОВЕТ ЭКОНОМИКАСИНИНГ ЎСИШ СУРЪАТЛАРИДАН ТАШВИШЛАНМОҚДАЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 11 май. (ТАСС). «Нью-Йорк уорлд телеграм энд сан» газетасининг Вашингтондан олиб босиб чиқарган хабарида айтилишича, Американинг расмий кишилари Н. С. Хрушчевнинг Совет Иттифоқи саноат ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари чиқариш ҳажми жиҳатидан Америкадан ўзиб кетиш ниятида эканлиги тўғрисида айтган гапларини эътибор билан тинглайдилар, чунки «улар Хрушчевнинг сўзлари қуруқ гап эмаслигини яхши биладилар».

Газета Совет Иттифоқининг Қўшма Штатларга қачон етиб олиши тўғрисида баҳслашиш мумкин, аммо, «бир нарса равшан: русларнинг экономикаси тез суръатлар билан ўсиб бормоқда» деб ёзади.

Газета Совет мамлакати ва Америкадаги ишлаб чиқариш тараққиётининг даражаси тўғрисидаги турли маълумотларни таққослаб, мақоланинг охирида қуйидагиларни ёзади: «Ҳукуматимизнинг юқори мартабали намояндалари рус экономикаси тараққиётининг суръатлари жадаллашувидан ташвишланмоқдалар...».

АМЕРИКА ҲАРБИЙЛАРИНИНГ ЖИНОИЙ НИЯТЛАРИ

ВАШИНГТОН, 10 май. (ТАСС). АҚШ конгресси вакиллар палатасининг маблағлар ажратиш билан шуғулланувчи кичик комитети ўзининг 26 мартдаги махфий мажлисининг қисқартирилган стенограммасини эълон қилди. Шу мажлисда Америка армияси химия корпусининг командири генерал-майор Уилъям Кризи доклад қилган эди.

Кризи докладидан маълум бўлишича, Қўшма Штатлар химия, бактериология ва радиология урушига узоқ вақтлардан бери актив тайёрланмоқдалар. Қисқартирилган стенограммада Кризи докладидан келтирилган парчаларга қараганда, АҚШ мудофаа министрлиги 1956 йил октябрь ойидаёқ махфий директива тайёрлаган ва шу директивада химия урушига кенг равишда тайёргарлик кўриш кераклиги айтилган.

Кризи айтганки, химия ва бактериология урушига тайёргарлик ишларини Америка армиясининг химия корпуси ва армия медицина корпуси билан биргаликда олиб бормоқда. Унинг гапига қараганда, бактериология қуроли яратиш ишлари медицина корпуси ходимларининг «анча» қисми тўпланган Форт-Детрикда олиб борилмоқда. Бу ишларни ўтказишда армиянинг «Уолтер Рид» ҳарбий госпитали ҳузуридаги тадқиқот институти ҳам актив қатнашмоқда.

Кризининг айтган гапларига қараганда, АҚШ армиясининг химия корпуси газлар ва бактериология қуролининг ҳар хил турларини ишлаб чиқмоқда, жумладан, Кризи химия корпуси одамнинг нерв системасини ва миясини бутунлай ишдан чиқарадиган химия воситаларини тайёрлашдан «жуда манфаатдордир» деб айтган.

Кризи бу қуролнинг янги турларини ишлаб чиқишнинг ҳозирги программаси «жуда чекланган» программа бўлиб қолди, деб нолиб, бу программани яна ўн баравар кенгайтиришни талаб қилди. Кризи, химия корпуси «яхши натижа бериши» кутиладиган бир қанча янги лойиҳалар устида ишлашни «истар эди» деб айтган. «Масалан, — деган сурбетлик билан Кризи, — агар биз одамларни вақтинча кўр қилиб қўядиган бирор восита яратишга муваффақ бўлганимизда эди, бу восита қуролнинг энг орзу қилинган типи бўлур эди».

Кризининг гапларидан маълум бўлишича, одамнинг нерв системасига таъсир қиладиган химия воситалари яратиш программаси химия корпуси қилаётган ишларнинг фақат бир қисмигинадир. Кризининг гапларидан маълум бўлишича, химия корпуси ялпи қирғин қуролини, жумладан бактериология қуролини тирик одамлар устида ҳам синаб кўрмоқда.

Хитой Коммунистик Партияси VIII съездининг иккинчи сессиясида

ПЕКИН, 10 май (ТАСС). Синьхуа агентлиги хабар беради:

Хитой Коммунистик партияси Умумхитой VIII съездининг иккинчи сессияси 9 ва 10 май кунлари ўз ишини давом эттирди.

Сессияда Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитетининг ўртоқ Лю Шао-ци томонидан қилинган ҳисобот доклади ҳамда турли мамлакатлардаги коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг Москвадаги кенгашлари тўғрисида ўртоқ Дэн Сяо-пин доклади муҳокама қилинди.

Хитой Коммунистик партияси Умумхитой VIII съездининг иккинчи сессияси 12 майда ўз ишини давом эттиради.

СССР халқ рақси давлат ансамблининг Канададаги концерти

ТОРОНТО, 10 май. (ТАСС). Игорь Моисеев раҳбарлигидаги СССР халқ рақси давлат ансамблининг кеча бу ерда биринчи концерти бўлди. Торонто аҳолиси бу концертни сабрсизлик билан кутган эди. Торонтонинг «Мэпл лиф гарден» кишки стадионидаги 12800 киши сиғадиган томоша зали одамлар билан лиқ тўлди.

Концерт бошланиш олдидан СССР ва Канада давлат гимнлари ижро этилди. Канада томошабинлари программанинг ҳар бир номерини қарсаклар билан кутиб олдилар. Залда ҳар сафар «браво», «браво» деган хитоблар эшитилиб турди.

Концерт тамом бўлгандан сўнг залдаги томошабинларнинг ҳаммаси ўринларидан туриб, совет рақкосалари шарафига овация қилдилар.

Нью-Йоркда Поль Робсон концерти

НЬЮ-ЙОРК, 10 май (ТАСС). 10 йилдан бери концертга чиқмаётган Поль Робсон кеча Нью-Йоркдаги «Карнеги — холл» залида биринчи марта концерт берди. Халқ бутун дунёга машҳур ашулачини ўрнидан туриб кутиб олди. Робсон негр, инглиз, рус, яхудий ва бошқа халқларнинг ашулаларини ижро этди. У, Мусоргскийнинг «Борис Годунов» ва «Етим қиз» операларидан олинган парчаларни рус тилида, хитой халқ қўшиғини хитой тилида ижро этди ҳамда «Отелло»дан парча ўқиб берди. Робсон программадан ташқари «Жо Хилла», «Негр алласи» ва бошқа қўшиқларни икки мартадан ижро этди. Концерт жуда катта муваффақият билан ўтди.

Робсоннинг «Карнеги — холл»даги концерти реакциянинг бу атоқли артистга нисбатан узоқ вақтлардан бери қилиб келаётган бойкотини узил-кесил муваффақиятсизликка учратди. 23 майда Робсон шу залда яна концерт беради. Бу концерт билетларининг ҳаммаси сотилиб бўлди.

ТАНҚИД ВА БИБЛИОГРАФИЯ

Биринчи тортиқ

Ёш ёзувчи С. Анорбоевнинг «Ҳикоялар»[1] тўплами китобхонларга қилинган тўнғич совға бўлиб, унга турли темаларда ёзилган ҳикоялар кирган. Бу ҳикояларда Улуғ Ватан уруши, совет жангчиларининг қаҳрамонлиги, социалистик қишлоқ ҳаёти ва унинг ажойиб меҳнатсевар кишилари, ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш каби масалалар тасвирланади.

Тўплам «Дўстлар» ҳикояси билан бошланади. Асар ҳажм жиҳатидан анчагина катта бўлиб, кўпгина жанг эпизодларини ўз ичига олади. Автор бу ҳикояда Улуғ Ватан уруши жангларида кўп миллатли совет халқлари фарзандларининг босқинчи душманга қарши қаҳрамонона олиб борган курашини қатор воқеа ва эпизодларда тасвирлайди. Ўқувчи кўз олдида ўз тақдирини Ватан, халқ тақдири билан боғланган, Ватан олдидаги гражданлик бурчларини оқлаётган совет жангчилари—разведкачи Алижон, Микола Бойко, Дёмин каби ватанпарварларнинг жонли образи гавдаланади. Воқеанинг ўсиши, мураккаблашиши билан қаҳрамонларнинг мақсад ва интилиши, хатти-ҳаракати, ҳис-туйғуси, гўзал фазилатлари бирин-кетин очилаборади. Ёзувчи «ягона мақсад йўлида — муқаддас тупроғимизни босқинчилардан озод қилиш учун олиб борилаётган қонли курашда бир-бири билан акаукадай бўлиб қолган» разведкачилар Алижон, Микола ва Дёминнинг оғир, лекин шарафли вазифани бажаришдаги довюракллиги, қаҳрамонлиги, ватанпарварлиги разведкани муваффақият билан бажарганлигида очилади. Ҳикояда Алижон, Микола, Дёмин ўрталаридаги бузилмас дўстлик ва бу дўстликнинг тобора мустаҳкамланиши очиб берилади.

Алижон билан Раиса орасидаги беғубор, ҳароратли севги асарнинг бошидан то охиригача сингдирилган. Совет кишиларидаги қаҳрамонлик ҳам, ватанпарварлик туйғулари ҳам, самимий дўстлик ҳам, пок севги ҳам уларнинг бир мақсад йўлидаги интилишидан, ўз бахтларини Ватан, халқ бахти билан боғлашидан келиб чиқади. Улардаги бу дўстлик, бу севги шиддатли жанг майдонида туғилади, ўсади ва вояга етади. Автор бу ҳикоясида тасвирлаган совет кишиларининг олижаноб фазилатларини «Жасорат» ҳикоясида ҳам давом эттиради. Асарда Тожиддин бошлиқ жанговар экипажнинг кўрсатган жасорати ҳикоя қилинади.

Тўпламдаги «Шерали севиб қолди», «Пушаймон», «Йўлланма билан» ҳикоялари теманинг актуаллиги ва воқиаларнинг қизиқарлиги билан ўқувчининг диққатини тортади. Автор «Шерали севиб қолди» ҳикоясида Шерали билан Зиёданинг ҳамкорлиги ва улар орасидаги самимий севгини тасвирлайди. «Пушаймон» ҳикоясида эса Жамила холанинг ягона фарзанди Турсунойнинг совет ёшларига хос бўлмаган хатти-ҳаракати, одатлари қаттиқ қораланади ва унинг бу ёмон одатлардан қутилишида дўстларининг ёрдами берилади. Жамила хола ўз қизи Турсунойни ниҳоят даражада эркалатиб юборгани, унинг кўнглига қараб иш тутгани натижасида Турсуной тантиқликка, ўжарликка ва такаббурликка одатланиб қолади. Натижада на ўқишда ва на уй ишларида онасининг ишончини оқлайди. Ҳатто, мактабдошлари олдида онасини беҳурмат қилишгача бориб етади. Ниҳоят, дўстлари Турсунойдаги бу одатларни кўриб, ундан жирканадилар, уни тўғри йўлга солишга, бундай ўтакетган бемаъни қилиқлардан, одатлардан қутилишига ёрдам беради. Автор Турсунойдаги барча салбий одатларни, унинг турли кўринишларини биринкетин ўқувчига тасвирлаб беради. Ҳикоянинг ўқувчига таъсир қилиш кучи шундаки, ҳикояни ўқир экан, китобхон Турсуной образидан, хатти-ҳаракатидан ўзига маълум хулоса чиқариб олади. Чунки, автор совет оиласида ёшларни қандай тарбиялаш зарурлигини, ёшлар қандай бўлиши кераклигини қисман бўлсада ана шу ҳикоясида бадиий образ орқали бера олган.

Совет ёшларининг Коммунистик партия чақиригига ҳозиржавоблиги, унга доим тайёрлиги ва Ватан, халқ олдидаги муқаддас бурчларини бажаришга отланишлари ёзувчининг «Йўлланма билан» номли ҳикоясининг асосий мазмунини ташкил этади. Асарда автор икки хил характердаги, икки хил тарбия топган, икки хил мақсад ва интилишга эга бўлган ёшлар образини яратади. Бир томонда халққа хизмат қилишни ўзининг шарафли бурчи деб билувчи, коммунистик аҳлоқ нормалари билан қуролланган Салтанат ва Роҳатой турса, иккинчи томонда ўз шахсий манфаатини халқ манфаатидан юқори қўювчи шуҳратпараст, амалпараст Латифжон образи туради. Ҳикояда Салтанат, Роҳатойларнинг ижобий фазилатлари қанчалик очилиб борилса, уларга қарама-қарши қўйилган Латифжоннинг салбий характери шунчалик равшанлашади. Чунки бу образлар ўз характери, одати, мақсад ва интилиши, фикрлаши ва ниҳоят ўз қиёфаси жиҳатидан бир бирига тамоман қарама-қаршидир. Салтанат ўзининг барча фазилати билан Латифжондан устун туради. Унинг ягона мақсади халққа, Ватанга хизмат қилиш, партия олдидаги муқаддас бурчини бажариш, партия ишончини оқлаш, аниқроғи социалистик жамиятимизнинг фойдали аъзоларидан бири бўлишдир. Шунинг учун ҳам Салтанат институтни тугатгач, йўлланма билан республикамизнинг узоқ районларидан бирига ишга жўнайди. Шунингдек Салтанат пок қалб, самимий дўст ва ҳароратли севги эгаси. Шунинг учун ҳам Латифжоннинг муғомбирлигини, сохта «муҳаббат»ини ва унинг пасткашлигини сезиб, ундан юз ўгиради, унга нафрат билан қарайди. Ўзининг Роҳатойга нисбатан содиқ дўстлигини, пок севгисини сақлаб қолади.

Автор Салтанат образини бутун ихлоси билан тасвирлаб, ўқувчининг кўз олдида гавдалантиради. Бу билан Латифжоннинг бутун салбий характерини, ички кечирмаларини, мақсад ва маслагини турли фактларда очиб ташлайди. Лекин ҳикояда Роҳатой образи Салтанат образи даражасига кўтарилмаган. Асарнинг бошидан то охиригача Роҳатой ўқувчида қандайдир салбий таъсир қолдиради. Чунки, у ўтакетган кекчи, енгил табиатли, жиртаки қиз сифатида намоён бўлади. Бу ўринда Салтанат Роҳатойнинг уйига келганда Роҳатойнинг Салтанатга бўлган муносабатини эслаш кифоядир. Автор Роҳатойдаги ижобий фазилатларни тўлалиги билан очиб бермайди. Воқиалар давомида Роҳатой кўп йиллик дўсти Салтанатни Латифжон таъсиридан қутқариб қолиш, унинг барча мунофиқлигини очиб, Салтанатга нисбатан содиқ дўстлигини кўрсатишга интилмайди, балки Латифжон туфайли ундан юз ўгиради. Ахир, Роҳатой Латифжоннинг қиёфасини, мақсад ва интилишини, ундаги сохта «муҳаббат»ни билар эди-ку? Биринчи марта Латифнинг «муҳаббат»ига у алданган эди-ку? Хуллас ёзувчининг Роҳатойга нисбатан тутган позицияси аниқ эмас. Автор бу образ устида жиддий ўйлаши, уни ҳам Салтанат образи даражасига кўтариши учун унинг барча фазилатларини реал чизиб бериши лозим.

Тўпламда бадиий томондан ҳали етилмаган, пала-партиш яратилган образ ва персонажга эга бўлган, воқеалар реал ифодаланмаган «Колхоз кишилари» очерки, «Ташвиш», «Эҳ, ёмон бўлди», «Куёв» ҳикоялари бор. Бу ҳикоя ва очеркларнинг ҳажми катта-кичиклигидан қатъий назар, воқеалар ҳаққоний ифода этилмайди, образларнинг характери, психологик кечирмалари тўлалиги билан очилмайди. Агар авторнинг «Колхоз кишилари» очеркига назар ташланса бу ҳол дарҳол сезилади.

Автор очеркнинг «Раис ишда» бўлимида шундай бир мантиқсиз воқеа келтиради. «Коммуна» колхозининг раиси Раҳматиллаев райводхозга телефон қилиб бундай лейди: «...Кеча бир номаъқул иш бўлибди. Сизнинг одамларингиз ҳеч кимдан сўрамай-нетмай, ху сойдаги эллик гектар маккажўхори бор-ку... ҳа, ҳа, худди ўша қартанинг ўртасидан трактор солиб, ариқ ўтказишибди. Бу қандай ўзбошимчалик?! Ахир бир жой, азбаройи пастқамликда бўлганлигидан захини қочириш учун ариқни ернинг этагидан ўтказган эдик. Шундаям сув бемалол дамланмай ўтаверар эди... Ҳа, ҳа, бир текис униб чиққан эди. Кўзлари қийиб босиб-янчиб ўтганларини қаранг!... хе, хафа бўлиш ҳам гапми. Туни билан ухлай олмадим! Ҳа, кўмдириб ташлайман. Сувни этакдан ўтказамиз. Лекин, қаттиқ тегмасангиз бўлмайди. У ерга кўпчиликнинг меҳнати сингган ахир!»

Ажабо, райводхоз қандай қилиб колхознинг кўкариб турган экини устидан ҳеч қандай рухсатсиз ариқ ўтказади? Ахир, бу жиноят-ку! Ҳамон ариқ шундай зарур экан, нега яна кўмдириб ташлашга рози бўлади? Шунингдек колхознинг экинини чумчуқ еб кетади, чорвачилиги ҳам жуда орқада, унда ҳам анчагина камчиликлар мавжуд. Бу эса колхоз раиси ва активларнинг ўз ишига нисбатан масъулиятсизлик билан қараганликларининг оқибати. Бу очеркда колхоздаги меҳнатсевар, зийрак, ўз ишига берилган кишилар йўқ. Шунингдек «Тилла жўжалар» сарлавҳали бўлимида ҳам колхоз кишиларининг ажойиб фазилатларини тасвирлашдан кўра, улардаги ўз ишига совуққонлик билан қараш, калтафаҳмлик, қийинчиликдан чўчиш ҳолатлари кенг ифодаланади.

Тўпламдаги «Эҳ, ёмон бўлди» ҳикояси ҳам актуал тема—бола тарбиясида мактаб билан оиланинг узвий алоқаси ва вазифасига бағишланган бўлишига қарамасдан, танлаб олинган воқиа оригинал эмас, у бадиий формада ифодаланмайди. Шунингдек образлар ниҳоятда бўш яратилган. Ўқитувчи Замирахон ўқувчи кўз олдида гўё насиҳатгўй, ўзбилармон сифатида гавдаланади. Ҳа, ўқитувчи айни чоқда насиҳатгўй ҳам бўлиши керак. Лекин кимга ва қандай вазиятда насиҳатчи бўлиши лозим? Автор буни ҳисобга олмаган. Замирахон Тўхтамуродни уйига келганидан то кетганигача унинг ота-онаси Раззоқ ака ва Марҳамат опага насиҳат қилишдан нарига ўтмайди. Ҳатто Замирахон Тўхтамурод оиласи билан болани ўқишда ва тарбияда илғорлар сафига ўтказиш учун зарурий чоралар, йўл-йўриқлар изламайди. Ота-онаси билан тажриба алмашмайди.

Авторнинг «Куёв» ҳикояси ҳам чала ишланган асардир. Унда автор совет кишисининг ички кечирмаларини, ҳаяжон ва изтиробини очмоқчи бўлади. Лекин Ашраф амакининг ўз куёви ва унинг бир тўда яқин кишиларига бўлган ғазаби, нафрати туб маънода очилмайди. Ашраф амаки куёвининг бир тўда «хўжайин»лари қилаётган бемаъни ҳаракатларини кўриб ғижинсада, куёвининг ҳолатига ачинади, аммо ундаги ғазаб ва ачиниш узоққа бормайди. Охирида «Ҳай, майли. Бизни ўзимизникилар-ку, дейишгандирда, ўзлариники бўлмай ётмидик» (218-219 бетлар) деган хулосага келади. Ашраф амакининг ғазаб-нафрати, ички ҳаяжони, изтироби ва ўкиниши унинг ана шу хулосасидаёқ йўққа чиқиб кетади, уларга нисбатан на ижобий ва на салбий фикрда бўлгани ўқувчига равшан бўлмайди. Бу эса авторнинг ўзи яратган образнинг характерини тўлиқ оча олмаганидан, унинг мақсад ва интилишини, фикридаги мустақиллигини аниқ кўрсата олмаганлигидан келиб чиққан. Бадиий асарда образнинг характери, мақсад ва интилиши каби хусусиятлари қанчалик тўлиқ ва ёрқин очилса, унинг ўқувчига таъсир кучи шунчалик ўткир ва салмоқдор бўлади. Чунки ҳар бир ўқувчи ўша образдан (хоҳ салбий, хоҳ ижобий образ бўлсин) ўзига маълум хулоса ясайди.

С. Анорбоев ҳикояларидаги умумий камчиликлардан бири яна шуки, автор кўпчилик ҳикоясининг ҳажмига эътибор бермайди. Ўз ҳикоясида конкрет бир факт ва эпизодни тасвирлашдан кўра бир неча факт ва эпизодни тасвирлаш, сюжетни чўзиш орқасидан кетади. Унда танлаб олинган воқиаларни, материални сиқиқ формада бериш маҳорати етишмайди. Бу ҳолни унинг «Дўстлар», «Жасорат», «Шерали севиб қолди» ҳикояларида ҳам учратиш мумкин. Бу эса шу асарларда композициянинг ҳам бўш чиқишига сабаб бўлган. Буларнинг ҳаммаси бир томондан ижодий ёшлик бўлса, иккинчи томондан бадиий маҳоратнинг етишмаслигидир. Бунинг учун С. Анорбоев қайноқ социалистик ҳаётимиз ичига чуқурроқ кириб бориши, ажойиб замондошларимизнинг улуғвор фазилатларини синчиклаб ўрганиши ва ниҳоят ўз ижоди устида чидам ва қунт билан ишлаши, илғор рус адабиёти вакилларининг ижодий мактабидан ўрганиши лозим. Талабчан китобхонлар ёш ёзувчи С. Анорбоевдан замонамизнинг актуал темаларида ёзилган етук асарлар кутади.

А. АБРОРОВ,
филология фанлари кандидати.

[1] С. Анорбоев «Ҳикоялар», ЎзССР давлат бадиий адабиёт нашриёти. Тошкент — 1957. Редактор М. Норматов.

Қишлоқ хўжалиги учун малакали мутахассислар

Тошкент Қишлоқ хўжалик институти қишлоқ хўжалик мутахассислари тайёрловчи энг кекса олий ўқув юртларидан ҳисобланади. 27 йилдан бери бу институт республикамиз колхоз ва совхозлари учун кўпгина юқори малакали агроном ва ўрмон хўжалиги инженерлари тайёрлаб берди. Яқинда шу институтни 424 студент муваффақиятли тамомлаб, юқори малакали агроном дипломини олди. Шулардан 46 студент имтиёзли диплом олишга сазовор бўлди.

Қишлоқ ишлаб чиқариши командирлари бўладиган бу кишилар социалистик қишлоқ хўжалигимизни юксалтиришга ҳисса қўшадилар. Пахтачилик, боғдорчилик, пиллачилик, ўрмон хўжалиги, ўсимликларни қишлоқ хўжалик зараркунандаларидан муҳофаза қилиш, социалистик қишлоқ хўжалиги экономикасини ташкил этиш мутахассислари бўлган бу кадрлар республикамиз областларига жўнаб кетдилар.

Б. АЗИЗОВ.

ВЦСПСнинг таклифига мувофиқ Москвадаги 1 Май тантаналарида қатнашиш учун СССР га келган чет эл мамлакатлари касаба союз ташкилотларининг вакиллари яқинда республикамиз пойтахти Тошкентга келдилар. Меҳмонлар орасида Ҳиндистон, Индонезия ва Бирма мамлакатларининг вакиллари бор. Улар Тошкент ҳаёти билан яқиндан танишмоқдалар. Суратда: делегация аъзолари В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университети филология факультетининг студентлари Ҳури Муҳаммадсодиқова (чапдан) ва Ўлмас Ғуломова билан суҳбатлашмоқдалар.

В. Лейзерович фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Такомиллаштирилган янги трактор

«Ташсельмаш» заводининг ишчилари ва инженер-техник ходимлари СССР Олий Совети сессияси колхоз тузумини янада ривожлантириш ва МТСларни қайта ташкил этиш тўғрисида қабул қилган Қонунни баланд руҳ билан кутиб олган эдилар. Машинасозлар Иттифоқимиз пахтакорларига ҳар томонлама мукаммал қишлоқ хўжалиги машиналари етказиб бериш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Коллектив тўрт ойлик ишлаб чиқариш планини муддатидан етти кун илгари — 23 апрелдаёқ бажарди ва пландан ташқари бирнеча ўн ДТ-24-3 маркали трактор тайёрлаб, колхоз ва совхозларга жўнатди.

Машинасозлар ишлаб чиқарилаётган қишлоқ хўжалиги машиналарини тинмай такомиллаштириб бораётирлар. Корхона инженерлари ва конструкторлари ДТ-24-3 маркали тракторни янада такомиллаштириш, уни пахта далаларида яхши ишлайдиган ҳамда ғўза қатор ораларини сифатли ишлашга мослаштириш устида иш олиб бордилар. Тер тўкиб қилинган меҳнат ўзининг яхши натижаларини берди. Заводнинг йиғув цехида 1- Май арафасида такомиллаштирилган, янги «Т28В» маркали тракторни йиғиш ишлари тамомланди.

Бу янги тракторнинг қуввати ДТ-24-3 маркали тракторга нисбатан анча ортиқдир. «Т28В» маркали янги трактор Ўрта Осиё машина тажриба станциясига синовдан ўтказиш учун юборилди.

З. АХТЯМОВА.

Артист М. Розанов дебюти

Ленин орденли қирғиз Давлат опера ва балет театрининг солисти Михаил Розановнинг санъаткорлик фаолияти қардош Қирғизистон меҳнаткашларига яқиндан танишдир. Талантли санъаткор қирғиз опера ва балет театри саҳнасида классик композиторларнинг операларидаги марказий партияларни муваффақият билан ижро этиб келаётир. У, ижрочилик маҳоратини Тошкент тамошабинларига ҳам намойиш қилди. Солист А. Навоий номидаги ўзбек опера ва балет театри коллективи кўрсатган «Флория Тоска» операсидаги бош қаҳрамонлардан бири бўлган Каварадосси ролини катта маҳорат билан ижро этди.

Артист Розанов севимли қаҳрамони Каварадоссининг ички ҳис-туйғуларини, довюрак ва садоқатлилигини, ўз севгилисига бўлган оташин муҳаббатини ҳаққоний ва ишонарли талқин этади. Қаҳрамоннинг арялари, Флория Тоска (артистка Л. Виникова-Черней) билан бирга куйланган дуэтлари ўзининг жўшқинлиги ва оҳангдорлилиги, музика сопраносига монандлиги билан кишини завқлантиради.

Артист М. Розановнинг Тошкентдаги дебюти (саҳнага биринчи марта чиқиш) классик композитор Д. Пуччинининг «Флория Тоска» операси бош партиясини ижро этиш билан бошланди. Санъаткор меҳмоннинг талқин этган роли ўзбек тамошабинларига ғоят манзур бўлди.

А. АКБАРОВ.

Бандунг муниципалитети делегациясининг Ўзбекистонда бўлиши

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг таклифига мувофиқ келган мэр Раден Приатнакусума жаноблари бошчилигидаги Бандунг муниципалитети делегацияси Ўзбекистон пойтахтида бир неча кун меҳмон бўлди.

11 майда эрталаб делегация аъзолари шаҳарнинг Октябрь бозорини, универмагини ва бошқа савдо муассасаларини бориб кўрдилар. Сўнгра делегация аъзолари Свердлов номли концерт залида ўтказилаётган республика пул-буюм лотереяси тиражини тамоша қилдилар. Меҳмонлар Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Шарқшунослик институтида ҳам бўлдилар.

Шу куни бандунглик вакиллар Тошкент телемарказига бордилар. Р. Приатнакусума жаноблари телевизор орқали сўзлаб, Ўзбекистон меҳнаткашларига Индонезия халқининг саломини топширди. У Тошкентда бўлган пайтда олган ўз таассуротлари билан ўртоқлашди.

— Биз аминмизки, — дейди Приатнакусума жаноблари, бизнинг Ўзбекистон пойтахтига келишимиз Бандунг ва Тошкент аҳолиси ўртасидаги катта дўстликнинг бошланиши бўлади. Биз сизнинг ҳаёт тажрибангиздан кўпгина қимматли нарсаларни билиб олдик ва бу тажриба ўз давлатимизни қуришда бизга ёрдам беради. Тошкентга келишга чақирганлик учун делегация аъзолари номидан чин кўнгилдан ташаккур билдираман.

Кечқурун Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Бандунг муниципалитети делегацияси шарафига зиёфат берди.

12 майда Бандунг муниципалитети делегацияси Москвага жўнаб кетди. Тошкент аэродромида меҳмонларни Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси М. Т. Турсунов, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг масъул ходимлари, район ижроия комитетларининг раҳбарлари, жамоат вакиллари кузатиб қолдилар. (ЎзТАГ).

Металлурглар бюджети ўсмоқда

Бекободдаги Ўзбекистон металлургия заводида металл ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаштириш, 6 соатли иш кунига ўтиш меҳнат унумдорлигини ошириш билан бирга, металлурглар оиласи бюджетига ҳам самарали таъсир кўрсатмоқда. Пўлат эритувчи ва прокатчиларнинг маошлари анча кўпайди.

Прокатчи Тоштемир Абдуллаевни олиб кўрайлик. У Улуғ Ватан урушининг шиддатли йилларида заводга келганида ҳеч қандай касбга эга эмас эди. Ўзининг ҳаракатчанлиги ва дўстларнинг самимий ёрдами туфайли Тоштемир старший эритувчи даражасига кўтарилди. Ҳозир у «300»-прокат станида ишламоқда, ўз касбини эса бажонидил севади. Шунинг учун ҳам меҳнати унумли. У ҳар ойда қарийб икки минг сўмга яқин иш ҳақи олмоқда. Самарали меҳнати эвазига бир йўла 2929 сўм пул берилди.

Металлург Абдуллаев оиласи тўқ маданиятли ҳаёт кечирмоқда. Оиланинг кўркам уйи ёнида шинамгина боғ бор. Узум, шафтоли ва анорнинг ҳосили ҳар йили ҳам чакки бўлмайди. Бу боғга кўкламда яна ўрик, шафтоли, нок ва олма кўчатлари ўтқазишди.

Тоштемир Абдуллаев касаба союз ташкилоти ёрдамида енгил «Москвич» автомашинаси ҳам сотиб олган.

Илғор металлург жамоат ишларида актив қатнашади. Сайловчилар наказини яхши бажаргани учун уч галдан бери шаҳар Совети депутатлигига сайланиб келмоқда.

Металлурглар бюджети ўсаётганлигини пўлат эритувчилар П. Жиляев, Х. Ҳайдаров, вальцовкачи В. Шагапов ва бошқа кўп кишининг оиласи мисолида ҳам кўриш мумкин. Фақат ўтган йилнинг ўзида 20 дан ортиқ металлург ўзлари учун «Москвич» ва «Победа» енгил машиналари сотиб олдилар.

В. СТЕПАНОВ.

ЧИРЧИҚ ШАҲРИДА

ЁШ ДОСААФЧИЛАР

Шаҳар мактаблари ўқувчиларидан 2 мингдан ортиқ киши ДОСААФ аъзосидир. 12-мактабда бошланғич ДОСААФ ташкилоти иши айниқса яхши йўлга қўйилган. Бу ерда ташкил қилинган фото ва отиш тўгараги машғулотларига 150 ўқувчи қатнашмоқда. Яқинда ўтказилган отиш мусобақасида 9-синф ўқувчиси А. Раҳимов 100 имкониятдан 90 очко олишга муваффақ бўлди. Ҳозир отиш тўгараги аъзолари 3-разряд нормасини топширишга тайёрланмоқдалар.

ХИТОЙЛИК ДЎСТЛАРГА СОВҒА

Чирчиқ химиклари Хитой химия саноатининг ривожланишига ҳар томонлама самимий ёрдам кўрсатиб келмоқдалар. Улар ўз тажрибаларини ўртоқлашадилар, моддий ёрдам берадилар. Яқинда электрохимия комбинатидан Хитой Халқ Республикасига бир вагон активлаштирилган кўмир жўнатилди. Бу Ўзбекистон химикларининг ўз дўстларига 1-Май совғасидир.

ИШДАН БЎШ ВАҚТДА

«Ўзбекхиммаш» заводи маданият уйида турли тўгараклар ташкил қилинган. Ишчи-хизматчилар бу тўгараклар машғулотига қатнашиб, ишдан сўнгги бўш вақтларини мазмунли ўтказмоқдалар. Бадиий кашта тикиш тўгарагини яқинда 30 киши тамомлади. Улар ажойиб кашталар тикадиган чевар бўлиб олдилар. Подстанция ишчиси Борисова, пардозловчи Новикова, омборчи Попова ва бошқа ўртоқлар шулар жумласидандир.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

Эрон сенатори Аббос Масудий Тошкентдан жўнаб кетди

Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Эрон сенатори Аббос Масудий бир неча кун Ўзбекистонда бўлди.

Эрон сенатори Тошкент тўқимачилик комбинатини бориб кўрди, «Қизил Ўзбекистон» газета редакциясида бўлди, бу ерда у Ўзбекистон пойтахтининг журналистлари ва ёзувчилари билан учрашди, Тошкентнинг бир қатор маданий-оқартув муассасаларида, Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари Диния назоратида бўлди. Эронлик меҳмон Самарқандга ҳам бориб келди. У бу ерда тарихий ёдгорликларни бориб кўрди, шаҳар чеккасида жойлашган Энгельс номли колхознинг ҳаёти билан танишди.

12 майда Аббос Масудий Тошкентдан Москвага жўнаб кетди. Аэродромда уни СССР парламент группаси комитетининг аъзоси Ф. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати И. Раҳимов, республика Олий Совети президиумининг бўлим мудири Ш. Собиров кузатиб қолдилар. (ЎзТАГ).

„Правда Востока“ ва „Комсомолец Узбекистана“ газеталарининг мукофоти учун

Ўтган якшанба куни Тошкентда «Правда Востока» ва «Комсомолец Узбекистана» газеталарининг мукофоти учун традицион эстафета бўлиб ўтди. Эстафета масофаси 16.450 метр бўлиб, у 32 этапга бўлинган эди.

Кечқурун соат 5 да «Спартак» стадионининг рўпарасида эстафетага старт берилди. Спорт жамиятлари, олий ўқув юртлари, техникумлар, мактаблар ва саноат корхоналари физкультура коллективларининг вакиллари — 45 та енгил атлетика командаси мусобақалашдилар. Медицина институтининг студенти Фудим 650 метр масофали биринчи этапни 1 минут 35 секундда босиб ўтиб, эстафета таёқчасини биринчи бўлиб ўз командаси аъзосига етказиб берди. Фудимга нашриётчилар физкультура коллективининг мукофоти берилди.

Эстафетага старт берилди.

Биринчи этапдан сўнг енгил атлетикачилар яна ҳам юқори темп билан югура бошладилар. Спортчилар ўртасида биринчилик учун кураш борган сари қизғин тус олди.

Минглаб тошкентликлар «Пахтакор» стадионида эстафетанинг қандай якун билан тамом бўлишини қизиқиб кутардилар. Физкультура институтининг студенти Тюрин биринчи бўлиб стадионга кириб келди. У тамошабинларнинг қизғин қарсаклари остида финиш лентасини узиб ўтиб, ўз командаси ғалабасини таъминлади. Физкультура институти командасининг натижаси 43 минут 13.6 секунд бўлди. Педагогика институти студентлари иккинчи ўринни, темир йўл транспорти институтининг енгил атлетикачилари эса учинчи ўринни эгалладилар.

Икки республика газетасининг кўчма мукофоти тантанали равишда физкультура институти командасига топширилди. Биринчи ва иккинчи ўринни эгаллаган коллективларга ҳам мукофот ва дипломлар берилди.

Финишга биринчи бўлиб келган Л. Тюрин.

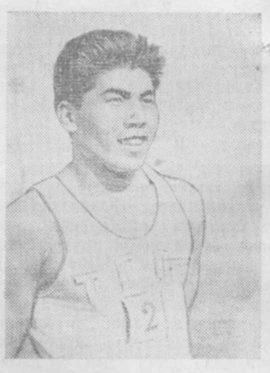

Финишга иккинчи бўлиб келган педагогика институти студенти П. Мавлонов.

И. Глауберзон фотоси.

Геолог олимларнинг асарлари

Май ойининг охирларида Тошкентда петрографларнинг Бутуниттифоқ иккинчи кенгаши бўлади. Ўзбекистон геологлари бу кенгашга катта тайёргарлик кўрмоқдалар. Кенгашда Иттифоқимизнинг республика ва шаҳарларидан, демократик мамлакатлардан келган геолог олимлар иштирок этадилар, геологиянинг муҳим масалаларини муҳокама қиладилар. Республикамиздаги геолог олимлар кенгашга муносиб совға тайёрламоқдалар. Ўрта Осиё ерлари олтин, руҳ ва бошқа маъданларга бой ҳисобсиз қазилмалар кони эканлиги геологларимиз томонидан исботланди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Геология институтининг олимлари ва илмий ходимлари томонидан яратилган илмий асарлар буни яққол кўрсатиб турибди. Академик Абдуллаев раҳбарлигидаги бир группа илмий ходимлар «Қурама тоғларининг петрологияси ва руда бойликлари» тўғрисидаги монографияси, геология фанлари доктори И. Ҳамрабобоевнинг «Ғарбий Ўзбекистоннинг петрологияси ва фойдали қазилмалар тўғрисидаги монографияси» тайёрланди. Шунингдек геология фанлари доктори Э. Исамуҳамедов, старший илмий ходим А. Холматов ўртоқларнинг «Оҳангарон водисининг петрологияси» асари, А. Баталов билан Р. Мусин ўртоқларнинг Ғарбий Тянь-Шаннинг темир конлари ва руда конларидаги тоғ жинсларининг ўзгариши ҳақидаги илмий ишлари якунланмоқда. Илмий ходим ўртоқ Е. А. Абрамович «Олмалиқ райони полиметалл конларининг летологияси» юзасидан илмий иш олиб бормоқда.

Институтда олиб борилаётган бу илмий ишлар фойдали қазилмаларнинг келиб чиқиши ва тарқалашига доир қонуниятларни очиб беради ҳамда маълум районларда олиб бориладиган қидириш ва текшириш ишларини тўғри йўлга қўйиб, республикамиздаги бойликларни топиш ва ўзлаштиришга катта ёрдам беради.

Бутуниттифоқ кўпкунлик велосипед пойгаси тамом бўлди

10 майда Марказий «Пахтакор» стадионида Бутуниттифоқ кўпкунлик велосипед пойгасининг финиши бўлди. Велосипедчилар орасида А. Бояджян (Арманистон ССР терма командаси) финишга биринчи бўлиб етиб келиб ғалаба қозонди. В. Касак (Москва, «Меҳнат резервлари») иккинчи ва А. Подъяблонский («Меҳнат резервлари») учинчи ўринни олди. Ўзбекистонлик велосипедчилар орасида В. Палацкий еттинчи ўринни эгаллаб, энг яхши натижага эришди.

Умумкоманда ҳисобида «Меҳнат резервлари» (Москва) жамияти велосипедчилари биринчи ўринни эгалладилар. Арманистон ССР спортчилари иккинчи ўринни, «Красное знамя» (Белоруссия) жамияти командаси учинчи ўринни, Озарбайжон ССР терма командаси тўртинчи ўринни, Белоруссия ССР терма командаси бешинчи ўринни, ўзбекистонликлар эса олтинчи ўринни олишга муваффақ бўлдилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетининг раиси Р. Исмоилов ва мусобақанинг бош судьяси В. Евдокимов тамошабинларнинг гулдурос қарсаклари остида «Меҳнат резервлари» (Москва) командасига СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетининг кўчма мукофотини топширадилар. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма кубоги эса Арманистон ССР терма командасига берилди.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

Маҳмуд ота 103 ёшга кирди

Пискент районидаги «Пискент» пахтачилик совхозининг 3-бўлимида яшовчи Маҳмуд ота яқинда 103 ёшга тўлди. Нуроний кексанинг 2 ўғли, 3 қизи ва 30 га яқин невара-чеваралари бор. Отанинг катта қизи Султон буви 63 ёшга кирди.

Маҳмуд ота ҳали ўзини тетик ва бақувват ҳис қилади. Отанинг 103 ёшга кириши муносабати билан фарзандлари яқинда зиёфат кечаси ўтказдилар.

О. ЭШОНҚУЛОВ.

Биласизми?

★ Россиянинг биринчи географик картаси 1614 йилда Москвада босиб чиқарилган эди.

★ Пичоқ вилкадан 100 минг йилдан олдинроқ пайдо бўлган. Бундан 300 йил илгари эса Венецияда вилкадан фойдалана бошлаганлар.

★ Қушларнинг танаси пат билан қоплангани учун уларни яшин урмайди. Чунки пат электр қувватни ўтказмайдиган энг яхши изолятор ҳисобланади.

★ Инсон танасида ҳар секундда 3 миллион дона янги қизил қон шарчалари (эритроцитлар) пайдо бўлиб туради.

★ Бамбуқ дунёдаги ўсимликлар ичида энг тез ўсувчилардан ҳисобланади. У бир суткада 50-60 сантиметр ўсади. Айрим тропик бамбуқнинг бўйига эса бир кеча-кундузда бир метр қўшилади.

★ Фан аҳиллари ўрганган ва номлари бўлган ҳашаротларнинг сони 800 мингдан ошади.

★ Ҳамма филларнинг кўзи узоқдаги нарсани кўра олмайди.

Телевизор экранида

13 МАЙДА

19.30 Катта ёшдаги болалар учун «Суворовчилар мактаби» бадиий ҳаваскорларининг концерти.

20.00 Ҳужжатли фильм.

21.00 «Ўзбекистон композиторлари — декадага» циклидан ўзбек тилида эшиттириш.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 16, 19, 27, 31/V кеч соат 8 да **Дилором.** Дирижёр — СССР халқ артисти **Мухтор Ашрафий.** 16, 19/V га билетлар сотилган.

«ИСКРА» (қишки) — кундуз ва кечқурун янги фильм-спектакль **Оқ акация,** кеч соат 8-20 минут ва 10-20 минутда 3-залда **Бахтнинг қадрига етиш керак.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз ва кечқурун янги киноповесть **Тиль Уленшпигель саргузаштлари.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Оқ акация.**

«ХИВА» — **Оқ акация.**

КАФАНОВ номли, «САЛЮТ», «УДАРНИК» — **Тиль Уленшпигель саргузаштлари.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
14, 15, 16 майда

катта концерт

Концертда: Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Мукаррама Турғунбоева, Фотима Борухова,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Мавлуда Аъзамова, Эргаш Шукруллаев, Муҳаммаджон Муҳамедов, Карим Алиев, Учқун Ғаниев,** VI Жаҳон фестивали лауреатлари **Клара Жалилова, Фозил Харротов,** Ўзбекистон халқ ҳофизлари **Акбар Ҳайдаров, Ортиқхўжа Имомхўжаев, Эшмат Ҳайдаров,** филармония солистлари ва «Баҳор» рақс ансамбли қатнашади.

Концерт кеч соат 9 да бошланади. Билетлар кундуз соат 3 дан сотилади.

Б. Хмельницкий кўчаси, 67-уй, 6-квартирада турувчи **Антонина Ларионовна Панчехинанинг** Сталинград кўчаси, 19-уйда турувчи Юрий Михайлович Панчехиндан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район, 2-участка халқ судида кўрилади.

Б. Хмельницкий кўчаси, 24-уй, 16-квартирада турувчи **Сахат Ҳайдаровнинг** Маданият кўчаси, 23-тупикда турувчи Вера Ивановна Ҳайдаровадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район, 4-участка халқ судида кўрилади.

ХАТИНГГА ЖАВОБ

Ишдан қайтиб келар эдим оқшомда ёлғиз,
Бир хат бериб кетди қувноқ почтальон қиз.
Сендан экан кўз югуртсам, очдим сабрсиз...
Турган бўлдинг сен ёнма-ён, яхши эсимда.

Ёдга тушди ўтган кунлар: бирга юрган дам,
Бизга фақат шодлик, кулгу — энг яқин ҳамдам,
Бош кўтармай китоблардан баъзан тунлар ҳам
Дорилфинун — улуғ макон яхши эсимда.

Мағзин чақиб кунда олган янги сабоқни
Ҳал этмоқчи бўлар эдик минглаб жумбоқни.
Дарсдан бўлак — ўйламабмиз ҳеч бошқаёқни,
Фикрлар кўп думбул у он яхши эсимда.

Гуллар ичра раъно каби сен эдинг танҳо,
Юрак тўлиб сўз очилса ҳарёқдан гоҳо —
Кўп чигилга ақлинг етук берарди баҳо,
Зеҳнинг мафтун этган ишон — яхши эсимда.

Мактуб тугаб, пайдо бўлди сўнгги манзили,
Азиз дўстлар — улфатларнинг очилди йўли.
Улкан ҳаёт шуъласидан ёришиб дили —
Хайрлашган дўст-қадрдон яхши эсимда.

Янги ерга кетдинг, оқ йўл тилаб қолганман,
Дарак келса дилим қониб, қулоқ солганман,
Эсдалик деб бир кичкина расминг олганман,
Ўзинг каби турар ҳамон — яхши эсимда.

Газетадан ўқиб билдим кеча хушхабар: —
Сенга орден берилибди, шодман нақадар.
— Ёзгин ахир! Мардчасига қучганда зафар, —
Мадҳинг куйлаб ёзай достон — турсин эсимда!

Абдувоҳид **МУЛЛАМУҲАМЕДОВ.**

Мирзачўлда парк

Колхоз, совхоз қишлоқлари кун сайин обод ва кўркам бўлмоқда. **Суратда:** 1-«Боёвут» совхозининг маданият ва истироҳат паркида совхоз ишчилари ишдан кейин дам олмоқдалар.

А. Палехов фотоси.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808. 136. Совет қурилиши бўлими — 136, Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 132. Секретариат — 29040. 115, 50 Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 05377. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № Б-470.